

ZPRÁVA O ČINNOSTI

za rok 2007

VYDÁVÁ: Mgr. Antonín Reček
statutární orgán – ředitel

ODBORNÝ GARANT: PhDr. Jaromír Hanák
zástupce ředitele
Marie Juránková
ekonom

VYDÁNO DNE: 26. 2. 2008

Mgr. Antonín Reček v.r.
ředitel

I. PLNĚNÍ ÚKOLŮ V OBLASTI HLAVNÍ ČINNOSTI ORGANIZACE

Úvod

Muzeum Brněnska, p.o. tvoří v současnosti tyto pobočky – muzea a památníky:

- **PODHORÁCKÉ MUZEUM**

Porta coeli 1001, 666 02 Předklášteří

- **MUZEUM V IVANČICÍCH**

Široká 1, 664 91 Ivančice

- **MUZEUM VE ŠLAPANICÍCH**

Masarykovo nám. 18, 664 51 Šlapanice

- **PAMÁTNÍK MOHYLA MÍRU**

K Mohyle míru 200, 664 58 Prace

- **PAMÁTNÍK PÍSEMNICTVÍ NA MORAVĚ**

Kláster 1, 664 61 Rajhrad

Organizační součástí Památníku písemnictví na Moravě je také **KNIHOVNA MUZEA BRNĚNSKA** a **KNIHOVNA BENEDIKTINSKÉHO OPATSTVÍ RAJHRAD**.

1) Sbírkotvorná činnost

a) Sběrná oblast

V průběhu roku 2007 proběhly - vzhledem k předchozím změnám v začlenění některých obcí (kraj Vysočina → kraj Jihomoravský) a nového správního členění v rámci Jihomoravského kraje - práce na návrhu nového vymezení sběrných oblastí Muzea Brněnska. Tento (dosud definitivně neschválený) návrh předpokládá níže uvedené začlenění obcí do sběrných oblastí jednotlivých poboček, resp. rekapituluje některé dosud nevyřešené nejasnosti:

Podhorácké muzeum

- Jako součást sběrné oblasti Podhoráckého muzea byly navrženy níže uvedené obce bývalého politického okresu Tišnov, jež jsou dnes správně na území dvou krajů:

V kraji Vysočina (okres Žďár nad Sázavou) jsou to obce: Sejřek, Mansberk, Bor, Chlébské a Skorotice, v Jihomoravském kraji jsou to obce bývalého politického okresu Tišnov v obvodu dvou okresů:

1. okresu Brno-venkov (ve dvou správních obvodech). Pod správní obvod Tišnov spadají obce: Běleč, Blahoňov, Borač, Boudy, Braniškov, Brumov, Brusná, Březina, Bukovice, Černvír, Čížky, Deblín, Dolní Loučky, Doubravník, Drahonín, Drásov, Hajánky, Hájek, Heroltice, Hluboké Dvory, Holasice, Horní Loučky, Hradčany, Husle, Chytálky, Jamné, Jilmoví, Kaly, Klokočí, Křepťov, Křížovice, Kuřimská Nová Ves, Kuřimské Jestřabí, Kutiny, Lažánky, Litava, Lomnice, Lomnička, Lubné, Malhostovice, Maňová, Maršov, Mezíhoří, Nedvědice, Nelepeč, Nuzířov, Ochoz u Tišnova, Olší, Osiky, Ostrov, Pejškov, Pernštejn, Pernštejnské Jestřabí, Podolí, Prosatín, Prudká, Předklášteří, Rakové, Rašov, Rohozec, Rojetín, Řepka, Řikonín, Sentice, Skalička, Skryje, Strhaře, Střemchoví, Svatoslav, Synalov, Šerkovice, Štěpánovice, Tišnov, Tišnovská Nová Ves, Újezd u Tišnova, Unín, Úsuší, Veselí, Víckov, Vohančice, Vratislávka, Všechovice, Zahrada, Závist, Zhoř, Žďárec, Železné, Žernůvka, Žleby. Pod správní obvod Kuřim obce: Čebín, Hvozdec, Chudčice, Kuřim, Moravské Knínice, Nový Dvůr a Veverská Bítýška.

2. okresu Blansko: Kozárov, Lipůvka a Svinošice

Součástí sběrné oblasti Podhoráckého muzea jsou také další obce. Od roku 1960, kdy byly začleněny do současného okresu Brno-venkov jsou to: Česká, Jinačovice, Lelekovice, Rozdrojovice a Vranov u Brna.

- Obce Domašov, Javůrek, Lesní Hluboké, Otmarov, Příbyslavice a Radoškov v jihozápadní části oblasti jsou na hranicích zájmu Podhoráckého muzea a nepatří do jeho sběrné oblasti, nýbrž Muzea ve Velké Bíteši. S tímto muzeem bylo také projednáno jejich zařazení do sběrné oblasti tohoto muzea. To se týká podle návrhu i obcí Borovník, Katov, Křížinkov a Nihov, které přešly k 1. 1. 2005 do správního obvodu Tišnov z kraje Vysočina (a v minulosti nebyly součástí historického tišnovského politického okresu).
- Konečně obce Ostrovačice, Řičany a Veverské Knínice, budou podle návrhu součástí sběrného území Muzea v Ivančicích.

Muzeum v Ivančicích

- Sběrná oblast ivančického muzea by měla zahrnovat: Ivančice, Alexovice, Letkovice, Němčice, Budkovice, Hrubšice, Řeznovice, Čučice, Dolní Kounice, Hlína, Ketkovice, Mělčany, Moravské Bránice, Neslovice, Nová Ves u Oslavan, Nové Bránice, Oslavany, Padochov, Trboušany, Babice u Rosic, Domašov, Kratochvilka, Litostrov, Lukovany, Ostrovačice, Příbram, Rosice, Rudka, Řičany, Řičky, Tetčice, Veverské Knínice, Vysoké Popovice, Zakřany, Zastávka, Zbýšov.
- Návrh předpokládá, že do sběrné oblasti ivančického muzea budou zařazeny (vzhledem k jejich původním historickým centrům Rosicím či Dolním Kounicím) obce západní části nynějšího šlapanického obvodu - Omice, Popůvky, Ostopovice, Troubsko, Radostice, Prštice a Silůvky.
- Nevyřešené zůstává zařazení obcí: Kupařovice, Němčičky, Pravlov, Senorady, Biskoupky, Stanoviště, Újezd u Rosic, Zálesná Zhoř, Zbraslav, které jsou od Ivančic poměrně vzdálené.

Muzeum ve Šlapanicích

- Pokud jde o stanovení sběrné oblasti Muzea ve Šlapanicích, je třeba úvodem zdůraznit, že původně se šlapanické muzeum zaměřovalo jen na Šlapanice a nejbližší okolí. V současné době, po nejrůznějších správních úpravách, jsou Šlapanice sídlem pověřeného úřadu a jejich působnost při pohledu na mapu je rozdělena na dvě od sebe oddělená území. První, ležící východně od Brna, sahá od Vranova na severu po Újezd u Brna na jihu, druhé, ležící jihozápadně od Brna, je vymezeno Omicemi na severozápadě a Rebešovicemi na jihovýchodě. Mezi oběma částmi je „mezera“ tvořená obcí Otmarov, náležející do správního okruhu Židlochovic. V tomto světle jeví se několik variant vymezení sběrných oblastí mezi pobočkami Muzea ve Šlapanicích a Muzea v Ivančicích.

- Varianta 1: Ponechat sběrnou oblast Muzea ve Šlapanicích v rámci dané působnosti pověřeného úřadu Šlapanice.

Varianta 2: Ke sběrné oblasti dané variantou 1 přiřadit celé území pověřeného úřadu Židlochovice. Došlo by tím ke geografickému spojení obou podivně rozdělených částí šlapanického obvodu, současně by však narostla sběrná oblast natolik, že by nebylo možné odpovědně zajistit sbírkotvornou činnost a dokumentaci bez personálního posílení Muzea ve Šlapanicích.

Varianta 3: Ke sběrné oblasti dle varianty č. 1 přiřadit z oblasti Židlochovicka pouze obce Otmarov, Měnin, Žatčany, Moutnice, Nesvačilka a Těšany (Pro to hovoří historická vazba těchto obcí na události roku 1805).

Varianta 3a: Ke sběrné oblasti dle varianty 1 připojit dále ještě z oblasti Židlochovic obce Rajhradice, Měnin, Blučina, Židlochovice, čímž by byl pokryt mimo jiné i téměř celý prostor mikroregionu Cezava a okolí (s výjimkou obcí Nikolčice (Hustopečsko) a Otnice (Slavkov)). Také to by nebylo možné bez personálního posílení – buď Muzea ve Šlapanicích, nebo Muzea v Ivančicích.

Varianta 4: Ke sběrné oblasti dané variantou 1 přiřadit území pověřeného úřadu Židlochovice a východní část šlapanického obvodu zahrnout do sběrné oblasti Muzea v Ivančicích. To by ovšem Muzeu v Ivančicích způsobilo problém zmíněný u varianty 2 - personální obsazení Muzeum v Ivančicích by tak nutně vyžadovalo posílení.

Varianta 5: Židlochovické oblasti by se v budoucnu „ujal“ (kvalifikovaně příslušným odborným pracovníkem posílený) Památník písemnictví v Rajhradě (který by tak rozšířil svou činnost o klasickou sbírkotvornou muzejní činnost v židlochovické oblasti), a to včetně obcí uvedených u varianty 3 – tj. Otmarova, Měnin, Žatčan, Moutnic, Nesvačilk a Těšan.

Varianta 6: Vyčlenění obcí západní části šlapanického obvodu - jmenovitě obcí Omice, Popůvky, Ostopovice, Troubsko, Radostice, Prštice a Silůvky - k jejich původním historickým centrům, (tj. Rosicím či Dolním Kounicím), jež by tak mohly být součástí sběrné oblasti Muzea v Ivančicích.

Sběrná oblast Památníku Mohyla míru není vymezena geograficky, nýbrž tematicky. Obdobně specifickou sběrnou oblastí je sběrná oblast Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě - je vymezena geograficky historickými hranice Moravy a Slezska (ale s ohledem na tvorbu působících na Moravě nikoli nezbytně).

b) Akvizice

Sbírkotvorná činnost přinesla v roce 2007 obohacení sbírek o 265 předmětů. Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost při Muzeu Brněnska, který tvoří vedle odborných pracovníků muzea externí členové z Muzea města Brna, Moravské galerie v Brně a Národního ústavu památkové péče, územního odborného pracoviště v Brně, schválil 21. 6. a 13. 11. k zařazení do sbírek předměty získané jak sběrem a aktivním průzkumem, tak nákupy a dary. Šlo o tyto předměty:

Podhorácké muzeum

- Soubor předmětů z domácnosti, dvě panenky, malovanou skříň a malovanou truhlu, dětskou kolébku, plakety a medaile P. Bortlíka;

- celkem činil počet přírůstků 48 položek (z nich bylo získáno 23 předmětů koupí, 4 darem, 16 bylo získáno sběrem, 5 bylo nalezeno v muzejním fondu);
- do 2. stupně evidence bylo zařazeno 105 položek ve fondech historie, numismatika, Rajhrad;
- elektronicky byly v programu DEMUS evidovány 102 položky.

Muzeum v Ivančicích

- Rozličné předměty z vybavení domácností (např. žehličky, kuchyňské váhy a mlýnky, kuchyňský robot s příslušenstvím, porcelánová jídelní souprava, dřevěná pračka, šlapací šicí stroj zn. Singer, vysavač Kakadu aj.), předměty z hospodářství (např. dřevěná lopata na obilí, dřevěné vidle, dřevěný lis na tvaroh aj.), kresby a malby akademického malíře Jiřího Dvořáka. Z dalších zakoupených předmětů se jedná např. o železničářský kabát, železničářská saka, ševcovská kopyta, dřevěné kužely aj.;
- na svém zasedání dne 21. 6. 2007 schválil Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost Muzea Brněnska dodatečně rovněž nákup dalších předmětů do sbírek ivančického muzea. Šlo o rozličné předměty z vybavení domácnosti a rosické sklo, fajánsové džbánky a holbu Věry Kučerové z Ivančic, pohlednice z Ivančic a okolí, Tyto předměty byly zapsány do knihy přírůstků pod přír. č. 1/2007, 2/2007, 3/2007, 7/2007 (ve všech případech je pod jedním přírůstkovým číslem zapsáno několik kusů předmětů);
- celkem činil počet přírůstků 23 položek (ve většině případů je pod jedním přírůstkovým číslem zapsáno několik kusů předmětů); z nich bylo 13 předmětů získáno koupí, 1 převodem z ÚAPP Brno, 1 převodem z AÚ AV ČR Brno, 8 darem);
- sbírkové předměty Muzea v Ivančicích nebyly v roce 2006 převáděny do 2. stupně evidence, a to vzhledem k mimořádné náročnosti pokračujícího ukládání a třídění sbírkového fondu po jeho přestěhování do Rajhradu;
- elektronicky nebyla v programu DEMUS evidována žádná nová položka.

Muzeum ve Šlapanicích

- Zajímavá byla zejména akvizice celku textilií – krojových součástí šlap. kroje, soubor kreseb rodiny Kociánů, dále patří mezi přírůstky pohlednice Šlapanic, kuchyňské náčiní a nářadí, hračky, knihy;
- celkem činil počet přírůstků 160 položek (z nich 4 činily koupě, 101 dary, 44 sběr, 9 převod z ÚAAP, 2 převod z příruční knihovny);
- do 2. stupně (a elektronicky v programu DEMUS evidováno) bylo 1006 položek.

Památník Mohyla míru

- Francouzská platidla z období I. republiky a direktoriátu a rakouská mince vydaná v době vlády Františka I., Známkové aršíky a pamětní listy k 200. výročí bitvy u Slavkova;
- Celkem činil počet přírůstků 7 položek (všechny byly zakoupeny)
- do 2. stupně evidence bylo zařazeno (a elektronicky v programu DEMUS) evidováno 7 položek.

Památník písemnictví na Moravě

- Pro akviziční činnost bylo využito ve velké míře výstavní činnosti. Podařilo se získat předměty denní potřeby spisovatelky Věry Sládkové a řadu titulů bibliofilního charakteru, jež se staly základem budované sbírky moravských bibliofilii. K nim se přidružila i sbírka ex libris. Významným přínosem je koupě moravského tisku ze 17. stol.;
- sbírka Památníku byla oficiálně registrována 23. 8. 2007 a k 31.12.2007 měla celkem 27 položek.

Částka za nákupy sbírkových předmětů do sbírek Muzea Brněnska činila za rok 2007 celkem 78 062,40,- Kč.

c) Evidence a revize sbírek

V roce 2007 bylo do sbírek a podsbírek Muzea Brněnska zapsáno celkem 265 položek sbírkových předmětů. Z toho evidovalo a revidovalo:

Podhorácké muzeum (CES – MPŘ/002-05-06/141002)

- 48 položek přírůstkových čísel; v 2. stupni bylo evidováno 105 položek, elektronicky byly zpracovány v programu DEMUS 102 položky, celkem pak bylo elektronicky evidováno 2311 položek;
- na základě příkazu ředitele o periodické revizi v souladu se zákonem č. 122/2000 Sb. byla dokončena periodická inventarizace podsbírký Periodika (inv. č. P 2 301 – P 2 902), revidována část podsbírký Mineralogie (inv. č. M 1 – M 400) a část podsbírký Fotografie (inv. č. F 1 – F 400), celkem šlo o 1401 položek.

Muzeum v Ivančicích (CES – MIV/002-05-06/139002)

- 23 položek přírůstkových čísel, jak uvedeno též výše sbírkové předměty Muzea v Ivančicích nebyly v roce 2006 převáděny do 2. stupně evidence, počítačově nebyla zpracována v DEMUS žádná nová položka.
- V roce 2007 byla na základě příkazu ředitele zahájena periodická inventarizace podsbírký keramiky. Dokončena v bude roce 2008.

Muzeum ve Šlapanicích (CES – MŠL/002-05-06/138002)

- 160 položek přírůstkových čísel, v 2. stupni (a elektronicky v programu DEMUS evidováno) bylo 1006 položek;
- na základě příkazu ředitele o periodické revizi v souladu se zákonem č. 122/2000 Sb. byla kompletně zrevidována podsbírký krásné umění, dále byla revidována část fondu A. Kalvoda – korespondence, celkem bylo revidováno 850 přírůstkových čísel; z toho 514 položek bylo v rámci periodické inventarizace zpracováno a zapsáno ve II. stupni a zároveň v systému DEMUS.

Památník Mohyla míru (CES – PMM/002-05-06/140002)

- 7 položek přírůstkových čísel; v 2. stupni bylo evidováno 7 položek; na základě příkazu ředitele o periodické revizi v souladu se zákonem č. 122/2000 Sb. bylo revidováno všech 538 položek;
- počítačově bylo zpracováno v programu DEMUS 7 položek.

Památník písemnictví na Moravě (CES – PPM/006-05-31/350006)

- 27 položek přírůstkových čísel.

Poznámka: Archeologické sbírky poboček Muzea Brněnska byly v roce 2007 na základě sdělení MK ČR čj. 14621/2007 ze dne 10. 1. 2008 vyřazeny a převedeny do vlastnictví Jihomoravského kraje jako zřizovatele, a to jako podsbírký (viz také níže kapitola Uložení sbírek).

Ke stanoveným termínům 15. 5. a 15. 11. 2007 byly na MK ČR nahlášeny příslušné změny – aktualizace (nová přírůstková a inventární čísla).

d) Konzervování a restaurování sbírek

- Konzervátor Muzea Brněnska působí v Podhoráckém muzeu. Celkem ošetřil v r. 2007 185 sbírkových předmětů (z toho 49 ze sbírky Podhoráckého muzea, 134 ze sbírky Muzea v Ivančicích a 2 předměty ze sbírky Muzea ve Šlapanicích);
- v radiační komoře firmy BIOSTER ve Veverské Bítýšce proběhlo 11. 12. 2007 ošetření některých sbírkových předmětů pro pobočky ve Šlapanicích a v Ivančicích a nově zakoupeného nábytku a několika dalších předmětů z podsbírký Historie;
- V roce 2007 byly restaurovány tyto sbírkové předměty:

Podhorácké muzeum: dřevěná barokní socha sv. Rocha (inv. č. U 19, zadáno již v roce 2006), dřevěná barokní socha světce (inv. č. U 113, zadáno již v roce 2006), dřevěná truhlice (inv. č. NA 15, zadáno již v roce 2006), olejomalba Smrt Korónidy (inv. č. RA 220), olejomalba Hostina Belsazarova (inv. č. RA 193).

Muzeum v Ivančicích: dřevěná plastika – Pieta (inv. č. U 100), olejomalba – Kristus (inv. č. U 220), bylo dokončeno restaurování Bible Kralické (inv. č. IA/5), restaurováno (slepeno) bylo 19 předmětů (keramika, porcelán, sádra, alabastr) rozbitých při stěhování sbírek z Ivančic do Rajhradu v roce 2005.

Muzeum ve Šlapanicích: restaurátorovi byl na sklonku roku k restaurování předán druhý ze sbírky šlapanických kočárů (inv. č. H2).

Ze sbírek ostatních dvou poboček nebyly v průběhu roku restaurovány žádné předměty, původně plánované restaurování archiválie – vyhlášky z ledna 1806 ze sbírky **Památníku Mohyla míru** bylo, vzhledem ke zrušení výstavy *Slavkovský epilog* odloženo na rok 2008 nebo 2009.

e) Uložení sbírek

V depozitářích všech poboček byly prováděny pravidelné odpočty a počítačové vyhodnocování naměřených hodnot teploty a vlhkosti vzduchu, kontrolovány hasicí přístroje.

Podhorácké muzeum

- Byly instalovány nové skříně se zásuvnými policemi a částečně bylo reorganizováno uložení sbírek v depozitáři č. 1, byl instalován regál na obrazy v depozitáři č. 3, provaznické dílny byly přemístěny z depozitáře č. 1 do depozitáře č. 6; v depozitářích č. 1 a 4 pokračovalo ukládání písemností archivu muzea, v depozitářích byly instalovány elektronické odpuzovače hlodavců, na jaře a na podzim byly depozitáře deratizovány; v pravidelných intervalech byly prováděny odpočty a počítačové vyhodnocování naměřených hodnot teploty a vlhkosti vzduchu v depozitářích č. 2, 4 a 6; byly zkontrolovány hasicí přístroje, došlo k úpravám v chodbě před depozitáři č. 1 – 4, aby zde bylo možno ukládat velké sbírkové předměty;
- **Podsbírka archeologie:** kurátor – archeolog mgr. Jaroslav Hudec provedl kontrolu stavu sbírkových předmětů a konzultoval jejich uložení s konzervátorem Muzea Brněnska.

Muzeum v Ivančicích

- V roce 2007 pokračovaly pracovnice ivančického muzea v pořádání sbírek v depozitářích v Rajhradě, včetně digitalizace, evidence sbírkových předmětů a jejich lokace s využitím čárových kódů - to bude hlavní náplní činnosti ivančického muzea v této oblasti i v letech následujících; depozitáře v Rajhradě byly pravidelně kontrolovány z hlediska klimatu.
- V rajhradském depozitáři:
 - * byla provedena lokace u části předmětů z *Historické podsbírky* (dýmky a některé drobné předměty); lokace byla zanesena do elektronické evidence (v programu BACH). Předměty byly nově uspořádány, poškozené nebo chybějící čárové kódy byly nahrazeny novými;
 - * u všech zbraní z *podsbírky Zbraně* došlo k výměně čárových kódů, neboť původní čárové kódy byly v důsledku balení a stěhování sbírek poškozeny – kódy byly špinavé, pomačkané, přelámané. Poté byla provedena lokace, ta byla zanesena do elektronické evidence;
 - * byly uspořádány hodiny z *podsbírky Hodiny* a poté provedena lokace, ta byla zanesena do elektronické evidence;
 - * *Podsbírka Cín* - cínové předměty byly uspořádány, poté byla provedena lokace a zanesena do elektronické evidence;
 - * byly uspořádány předměty podsbírky Lékárna, doplněny chybějící čárové kódy, provedena lokace a zanesena do elektronické evidence;
 - * byla dokončena lokace *podsbírky keramika* a zanesena do elektronické evidence;
 - * byly uspořádány předměty *podsbírky Sklo*, poté provedena lokace a zanesena do elektronické evidence;
 - * **Podsbírka archeologie:** kurátor – archeolog Mgr. Jaroslav Hudec provedl kontrolu evidenčních karet (II. stupeň evidence sbírkových předmětů), na kartách doplnil nebo upřesnil údaje. (Prověřeno bylo celkem 8638 inventárních čísel.) Mimoto třídil sbírkové předměty staré sbírky a *lokality Ivančice – sbor* podle lokality a posloupnosti inventárních čísel. Tyto sbírkové předměty byly uloženy do regálů. Archeolog také vyčlenil ještě nezařazené nálezové celky k zaevidování, ověřil interní reversy z let 1998 – 2002 a dohledal sbírkové předměty.

V depozitáři v Rajhradě byla provedena kontrola snímačů protipožární ochrany, teploty a relativní vlhkosti. V prosinci 2007 bylo potřeba dohlédnout na opravu poruchy topení. Větrání a úklid zajistili pracovníci Památníku písemnictví.

V druhé polovině srpna došlo k přestěhování lapidária z Ivančic do Oslavan. Lapidárium bylo uloženo v objektu oslavanského zámku.

Muzeum ve Šlapanicích

- V uložení sbírek nedošlo v roce 2007 k výraznějším změnám, byly pouze provedeny drobné reorganizace v rámci příprav přesunu části sbírek do depozitáře Brněnská, který by měl být částečně vybaven počátkem roku 2008.

Památník Mohyla míru

- V průběhu zevrubné fyzické inventury celého sbírkového fondu došlo k reorganizaci a novému označení uložení sbírkových předmětů v prostoru depozitáře v hlavní budově šlapanického muzea, kde je sbírka uložena.

Památník písemnictví na Moravě

- Sbírkové předměty jsou prozatím provizorně uloženy v knihovním skladu, který podléhá bezpečnostnímu režimu a je přístupný jen omezenému okruhu pracovníků.

2) Knihovny

Muzeum Brněnska spravuje knižní fond **Knihovny Muzea Brněnska**, registrovaný u Ministerstva kultury pod ev. č. 6205/2005, a knižní fond **Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad**, registrovaný pod ev. č. 6206/2005. Knihovna Muzea Brněnska sídlí od roku 2006 v Rajhradě, kam byla přemístěna z Ivančic.

- V roce 2007 byly zařazeny do elektronické katalogizace další tituly v rámci prací na elektronické katalogizaci knižního fondu Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad a Knihovny Muzea Brněnska, které započala v roce 2006. V roce 2007 se jednalo o 298 záznamů starých tisků a 389 záznamů historických map z Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad a 2360 záznamů monografií a 4395 záznamů periodik a jednoho CD-ROM z fondů Knihovny Muzea Brněnska. Celkem bylo doposud katalogizováno 6073 záznamů monografií a 9942 záznamů periodik. Elektronicky byly do konce roku 2007 zpracovány tyto části Knihovny Muzea Brněnska:

- * tzv. německá knihovna,
- * sbírková knihovna Památníku písemnictví na Moravě,
- * příruční knihovna Památníku písemnictví na Moravě,
- * příruční knihovna Muzea ve Šlapanicích,
- * příruční knihovna Podhoráckého muzea,
- * regionální knihovna Podhoráckého muzea.

- Muzeum Brněnska se zapojilo do programu VISK, vyhlášeného Ministerstvem kultury ČR, a jeho šestého podprogramu – Digitalizace historických dokumentů. V rámci tohoto projektu byly digitalizovány tři rukopisy z Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad (R 367, R 373, R 435). Tyto digitalizované tituly byly zařazeny do databáze Manuscriptorium a jsou přístupné na webových stránkách Muzea Brněnska;
- bulletin *Libri de bibliotheca nostra* vydávaný Památníkem písemnictví na Moravě (v roce 2007 vyšlo 10 čísel) představil i přírůstky do Knihovny Muzea Brněnska od ledna do září roku 2007 a dary, které získal Památník písemnictví na Moravě;
- k 31. 12. 2007 bylo v elektronickém katalogu Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad zpracováno 298 záznamů starých tisků a 389 záznamů historických map.
- **Neperiodické publikace (knihy) Knihovny Muzea Brněnska:** V roce 2007 do ní bylo zapsáno 336 přírůstkových čísel (titulů), z toho 182 knih bylo získáno darem, 154 titulů bylo zakoupeno. Pro

Podhorácké muzeum bylo získáno celkem 21 knižních titulů (darem 13), pro Muzeum v Ivančicích 11 (darem 1), pro Muzeum ve Šlapanicích 31 (darem 1), pro Památník písemnictví na Moravě 267 (darem 165), pro Památník Mohyla míru 6 (darem 2) titulů. Celková částka za nákup neperiodických publikací činila 40 299,25 Kč.

- **Periodické publikace (noviny a časopisy) Knihovny Muzea Brněnska:** Nákup časopisů a novin se děje především formou předplatného pro jednotlivé pobočky, a to jak u oborů odborných, tj. historických, tak ekonomických. Kromě deníku Rovnost, který odebírají všechny pobočky, byl předplacen odběr 28 titulů, celková částka za předplatné činila 31 357,42 Kč.

3) Prezentace – expozice, výstavy

a) Stálé expozice Muzea Brněnska

Podhorácké muzeum

- ◆ Mineralogický systém a paleontologie
- ◆ Minerály Tišnovska
- ◆ Lapidárium kamenných fragmentů v křížové v chodbě kláštera Porta coeli
- ◆ Měšťanský obytný interiér z přelomu 19. a 20. století
- ◆ Dějiny a současnost kláštera Porta coeli

Muzeum ve Šlapanicích

- ◆ **Koněspřežný kočár vyrobený mezi lety 1890 - 1899 rakouskou firmou BRUNN-H-FISCHER**
Poznámka: V lednu 2007 byla zrušena stálá expozice *Pohled do národopisných sbírek*. Expozice svým obsahem a zpracováním už delší dobu neodpovídala potřebám muzea, objevovaly se také negativní reakce zejména stálých návštěvníků. Vzhledem k jejímu technickému řešení bylo navíc velmi obtížné ji doplňovat či aktualizovat. Případná nová podoba stálé expozice je zatím ve stádiu diskuse odborných pracovníků muzea.

Památník Mohyla míru

- ◆ **Bitva tří císařů. Slavkov / Austerlitz 1805**

Památník písemnictví na Moravě

- ◆ **Významné osobnosti písemnictví na Moravě v 19. a 20. století**

b) Výstavy

Podhorácké muzeum

- Ø **Otilie Šuterová – Demelová: sochařské dílo**
Výstava z tvorby členky křesťanského sdružení umělců Sursum Corda do 7. ledna 2007
- Ø **Setkávání s minulostí**
Výstava prací žáků ZUŠ v Tišnově od 11. února do 25. března
- Ø **Květiny bílé po cestě...**
Výstava prezentovala chronologický vývoj vnějších znaků svatebního obřadu od konce 19. století do 2. poloviny 20. století na svatebních šatech, závojích, obuvi, kyticích a jiných svatebních doplňcích a rekvizitách pro nevěstu. Na dokreslení atmosféry se podílely dobové fotografie a úřední dokumenty. Výstava byla uspořádána ve spolupráci s Etnografickým ústavem MZM v Brně. od 4. března do 20. května
- Ø **Svatební kytice**
Tradiční krátkodobá květinová výstava zakomponována do výstavy *Květiny bílé po cestě...*, uspořádaná ve spolupráci s květinářskými firmami regionu. od 6. do 15. dubna

Ø **Zprávy o blízkých světech**

Výstava představila veřejnosti handicapovaných lidí, a to ve spolupráci s institucemi a sdruženími, která se věnují handicapovaným - Sdružení Slepíši (Mezinárodní centrum Axmanovy techniky modelování pro zdravotně postižené) v Tasově, Střední škola pro tělesně postiženou mládež KOCIÁNKA v Brně, Základní škola pro sluchově postižené Ivančice, Sdružení Práh Brno, Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Střelice u Brna a Ateliér neslyšících při DiFa JAMU Brno. Výstava mapovala historii i současnost těchto zařízení, způsob výuky, výsledky jejich práce, zájmovou činnost a uměleckou tvorbu. Hlavní část výstavy byla doplněna během června o výstavu fotografií Ligy za práva vozíčkářů.

od 19. května do 9. září

Ø **Tišnov. Dějiny města pod Květnicí**

Výstava byla pořádána ve spolupráci s městem Tišnovem a shrnula stručně jednotlivá období vývoje města od pravěku po současnost.

od 17. června do 18. listopadu

Ø **Když dne ubývá vezmu svícen**

Výstava představila typovou a druhovou kolekci svícňů ze sbírek Podhoráckého muzea, dalších poboček Muzea Brněnska a ze sbírek okolních muzeí (Blansko, Nové Město na Moravě, Slavkov u Brna, Muzeum města Brna)

od 27. listopadu 2007 do 27. ledna 2008

Ø **Upřímnýma očima**

Výstava z tvorby neprofesionálních umělců, zahájena v předvánočním období a plánovaná do Velikonoc 2008, představuje tvorbu Natálie Maslíkové - Schmidtové, Jana Hrušky, Dagmar Dorovské, Tibor Tonky a Jakuba Svobody a dalších tvůrců, kteří se vyznačují osobitým viděním skutečnosti a formálním podáním nepodléhajícím dobovým uměleckým konvencím. Všichni jsou spojeni svým životem a dílem s regionem Brněnska a Tišnovska.

od 18. prosince 2007 do 23. března 2008

Budeme-li, tak jako ostatně každoročně, poměřovat úspěšnost výstav počtem těch, kteří je navštívili, byly nejuspěšnějšími výstavami roku 2007 v Podhoráckém muzeu výstavy *Květiny bílé po cestě... Tišnov. Dějiny města pod Květnicí* a *Zprávy o blízkých světech. Ze života handicapovaných*.

Muzeum v Ivančicích

Úvodem je nezbytné opakovat, že Muzeum v Ivančicích nemá vlastní výstavní prostory. Dohoda s vedením města stanoví, že přibližně po dobu šesti měsíců v roce může muzeum pořádat své výstavy v galerii Památníku A. Muchy, kterou město muzeu pronajímá. V roce 2007 připravilo muzeum dvě výstavy.

Ø **Z domácností našich babiček**

Výstava domácí techniky a pomůcek 1. poloviny 20. století; výstava byla uspořádána ve spolupráci s Technickým muzeem v Brně.

od 13. července do 7. října

Ø **Panenky**

Výstava panenek ze sbírky Aleny Benešové, členky Klubu Panenky

od 9. listopadu do 13. ledna 2008

Již zmíněná nevýhoda spočívající v nikoli domácím prostředí, v němž Muzeum v Ivančicích v posledních letech vystavuje, přinesla i v roce 2007 značné nároky na přípravu a instalaci výstav. Přesto je možné konstatovat, že v roce 2007 navštívil výstavy Muzea v Ivančicích vyšší počet návštěvníků než v předchozích letech. Poměrně vysoký (1227 – vyšší než očekávaný) byl počet návštěvníků výstavy *Z domácností našich babiček*.

Muzeum ve Šlapanicích

Ø **Dálnice do pravěku**

Výstavu archeologických nálezů, k nimž došlo v souvislosti se stavbou dálnice Brno – Vyškov uspořádalo muzeum ve spolupráci s Muzeem Vyškovska ve Vyškově, Muzeem Prostějovska v Prostějově a s Ústavem archeologické památkové péče v Brně.

od 23. února do 27. května

Ø **Svět rostlin**

Výstava byla pořádána ve spolupráci s Muzeem Vysočiny v Třebíči. Její jádro tvořila tamější výstava rostlin a bylin, která byla doplněna o vlastní exponáty a o výstavu herbářů z historické knihovny benediktinského kláštera v Rajhradě.

od 23. února do 27. května

Ø **Historické pečeti**

Výstava panovnických, šlechtických, církevních a dalších pečeti 15. až 19. století. Tato rozsáhlá výstava mnoha desítek pečeti, doplněná o popis historického vývoje pečeti a pečetidel, byla uspořádána ze sbírky pečeti brněnského sběratele Lubomíra Kratochvíla.

od 8. června do 2. září

Ø **Vrčka od jara do podzimu**

Kalendárium lidových zvyků pořádané ve spolupráci se šlapanickým národopisným souborem Vrčka. Šlo o autorskou výstavu založenou výhradně na vlastním studiu a využívající muzejní sbírky a sbírky národopisného souboru. Výstavu doprovázel videoprogram tanců souboru.

od 8. června do 9. září

Ø **Pozor, vyletí ptáček!**

Výstava mapovala vývoj fotografování a fotografických přístrojů od nejstarších dob po současnost a byla připravena ve spolupráci s Muzeem Těšínska v Českém Těšíně. Exponáty tohoto partnerského muzea doplňovaly přístroje ze sbírky šlapanického sběratele fotografických přístrojů ing. Petra Žáka a samostatná část věnovaná fotografickým dílnám ve Šlapanicích a historickým fotografiím ze Šlapanic. Také tuto výstavu doprovázela videoprojekce – v daném případě šlo o historické fotografie ze Šlapanic.

od 21. září do 18. listopadu

Jak již uvedeno, byla počátkem roku 2007 zrušena poměrně již zastaralá instalace – stálá expozice Pohledy do národopisných sbírek. Ve stejné době byl slavnostně nastálo zpřístupněn ve vestibulu muzea restaurovaný koněspřežný kočár vyrobený mezi lety 1890 - 1899 rakouskou firmou BRUNN-H-FISCHER. Návštěvnost výstav Muzea ve Šlapanicích se v průběhu roku, zejména díky systematické spolupráci se školami v okolí, podstatně zvýšila, přičemž součástí prakticky všech výstav byla tzv. „dětská dílna“. Od poloviny listopadu bylo v budově muzea instalováno elektrické požární zabezpečení a poté prošel objekt – výstavní i provozní a administrativní prostory obnovou (výmalba, koberce apod.). To bylo důvodem k zrušení původně plánované výstavy *Vánoční čas* a také výstavy *Slavkovský epilog*. Libreto této výstavy a zčásti i scénář byly zpracovány a budou využity pro připravovanou stálou expozici na Mohyle míru.

Památník písemnictví na Moravě

Ø **Věra Sládková - jeden příběh, jeden osud**

Výstava k nedožitým 80. narozeninám významné moravské autorky, jejímž snad nejznámějším dílem je triptych *Poslední vlak z Frývaldova* (1974), *Pluky zla* (1975) a *Dítě svoboděny* (1982). Na námět prvních dvou částí triptychu natočil Karel Kachyňa roku 1985 televizní seriál *Vlak dětství a naděje*. Výstava byla připravena ve spolupráci s manželem Věry Sládkové Antonínem Hořavou.

od 5. května do 30. září

Ø **Petr Bezruč a... Antonín Vašek**

Klasik české literatury a personifikace Slezska prožil velkou část svého života v Brně a na svých vycházkách často zavítal i do Rajhradu. Výstava si proto kladla za cíl ukázat básníka v jeho moravských souvislostech – ať již jde o Brno, Pálavu či Hanou (Kostelec na Hané), kde se básník definitivně usadil. Současně s Petrem Bezručem byl představen i jeho otec Antonín Vašek, profesor na prvním českém gymnáziu v Brně a jeden z prvních českých odpůrců Rukopisů. Téma nabídlo příležitost pro výtvarný kontext, který je v případě P.B. velmi bohatý - samostatnou kapitolu tvořila bezručovská ex libris.

od 10. října do 30. prosince

Kromě těchto dlouhodobých výstavních akcí připravil a uspořádal památník výstavy s kratší dobou trvání a jednorázové doprovodné akce:

Ø **Petr Comestor – „otec“ Tří králů ve zlomcích rukopisů**

Výstava originálů rukopisů první biblické dějepavy byla uspořádána ve spolupráci s Okresním archivem Brno - venkov

do 6. do 28. ledna

Ø **Petr Hruška**

Autorské čtení současného moravského básníka, který působí zčásti v Ostravě, zčásti v Brně a vydal několik básnických sbírek: *Obyvací nepokoje* (1995), *Měsíce* (1998), *Vždycky se ty dveře zavíraly* (2002).

16. února

Ø **Nakladatelství Doplněk**

Výstava v rámci cyklu *Moravská nakladatelství se představují*. Nakladatelství založil v roce 1991 Jan Šabata, zaměřuje se především na vydávání společenskovední literatury.

od 3. do 25. března

Ø **Knižní vazby**

Výstava věnovaná knižní vazbě a částečně i historii vazačství vůbec. Ve spolupráci s doc. dr. Jiřím H.Kocmanem, vedoucím Ateliéru papír a kniha na Fakultě výtvarných umění VUT v Brně.

Od 4. do 22. (prodlouženo do 29.) dubna

Ø **Ondřej Sekora**

Výstava některých Sekorových kreslených seriálů a příběhů pro děti (*Ferda Mravenec*, 1936, *Trampoty brouka pytlíka*, 1939, *Kuře Napipi a jeho přátelé*, 1941). Na výstavě měli návštěvníci možnost zhlédnout rodokapsově edice a nová „polistopadová“ vydání.

od 6. června do 1. července

Ø **Rodokaps – žánr na vyměření?**

Výstava připomněla jednu z kapitol v dějinách triviální literatury, kdysi populární sešity s „románovou“ četbou, mnohokrát zavrhané, ale také oblíbené a dlouho uchovávané.

od 7. do 16. září

Ø **Bonsaje a překlady čínské a japonské poezie**

Výstava byla uspořádána ve spolupráci s Bonsai klubem Brno.

od 10. do 18. (prodlouženo do 25.) listopadu

Ø **Listování a Co rok dal**

Na výstavě pod názvem *Listování* byly představeny historické mapy a plány z období 18. a poč. 19. stol., které se nacházejí v knihovně benediktinského kláštera. Pod názvem *Co rok dal* se skrývala výstava knižních a jiných přírůstků Památníku za rok 2007.

od 12. – 30. prosince (prodlouženo do 3. února 2008)

Výstavní činnost památníku se soustředila na dvě rozsahem velké výstavy věnované literátům spjatým rodištěm, působením či tvorbou se severní Moravou, resp. Slezskem, s brněnským regionem a s Brnem. První z nich připomněla život a dílo Věry Sládkové, jež by se v roce 2007 dožila osmdesátky. Protagonisty druhé větší výstavy byli klasici české literatury Petr Bezruč, vlastním jménem Vladimír Vašek – a jeho otec Antonín Vašek, profesor na prvním českém gymnáziu v Brně a jeden z prvních českých odpůrců Rukopisů.

c) Návštěvnost expozic a výstav

	r. 2007	r. 2006	rozdíl	rozdíl v %
Podhorácké muzeum				
- muzeum	6 806 osob	6 776 osob	+ 30 osob	+ 0,5 %
- klášter	8 304 osob	8 048 osob	+ 256 osob	+ 3,1 %
Muzeum v Ivančicích	2 103 osob	903 osob	+ 1 200 osob	+ 132,9 %
Muzeum ve Šlapanicích	1 916 osob	1 349 osob	+ 567 osob	+ 42 %
Památník písemnictví na Moravě	11 173 osob	10 255 osob	+ 918 osob	+ 9 %
Památník Mohyla míru	29 833 osob	23 553 osob	+ 6 280 osob	+ 26,7 %
Celkem	60 135 osob	50 884 osob	+ 9 251 osob	+ 18,2 %

- V tabulce jsou zahrnuti platící i neplatící návštěvníci. Platících návštěvníků bylo v roce 2007 49.204 osob, neplatících 10.931 osob. Mezi neplatícími tvořili velkou většinu návštěvníci vernisáží a ti, kteří

zavítali do muzea o „Muzejní noci“ – Podhorácké muzeum, Památník Mohyla míru, Památník písemnictví na Moravě (3.940 osob) a o Mezinárodním dnu muzeí a ve dnech evropského dědictví. Relativně vysoký byl také počet neplatících návštěvníků - uniformovaných členů klubů vojenské historie na Mohyle míru v průběhu vzpomínkových akcí k 202. výročí bitvy u Slavkova; značný byl mezi neplatícími jako každoročně počet tělesně postižených a nejmenších návštěvníků z mateřských škol. Podíl neplatících návštěvníků na celkovém počtu návštěvníků byl přibližně stejný jako v roce 2006, šlo o 18,5 % (v roce 2006 19%) z celkového počtu;

- Ze statistického přehledu vyplývá, že v roce 2007 navštívilo expozice a výstavy Muzea Brněnska více návštěvníků než ve stejném období předchozího roku, a to o 18,2%. Nárůst je patrný zejména v Památníku Mohyla míru (který nebyl, na rozdíl od roku 2006, postižen dlouhodobými opravami silnic v obcích v okolí), kam si nachází k návštěvě památníku a jeho multimediální expozice cestu stále více lidí – jejich počet vzrostl ve srovnání s rokem 2006 a téměř 27%. Nárůst však zaznamenal i rajhradský Památník písemnictví na Moravě (o 9%), který za nedlouhou dobu, po kterou je otevřen (od poloviny roku 2005) uvítal svého již pětadvacetitisíciho návštěvníka. Znatelně vzrostl i počet návštěvníků výstav Muzea v Ivančicích (o více než 23%), kde je to zvláště potěšitelné, protože muzeum nedisponuje v Ivančicích vlastními výstavními prostory a má možnost vystavovat po omezenou dobu v ivančické Galerii Památníku Alfonse Muchy. Nejvíce pozitivní se jeví nárůst počtu návštěvníků Muzea ve Šlapanicích, kde po nástupu (resp. návratu) historika muzea Mgr. Martiny Krajíčkové došlo k zásadnímu zvratu v nepříznivě klesajícím počtu návštěvníků v předchozích letech. O téměř polovinu vyšší návštěvnost v roce 2007 ve srovnání s rokem 2006 byla výsledkem systematické spolupráce se školami v okolí a v důsledné přípravě výstav včetně tzv. „dětských dílen“; nárůst počtu návštěvníků Muzea ve Šlapanicích by byl ještě vyšší, kdyby nebyly výstavní prostory v polovině listopadu zavřeny kvůli instalaci EPS.
- Co se skladby návštěvníků týká, ve školních výpravách navštívilo expozice a výstavy Muzea Brněnska 12 231 návštěvníků, v ostatních hromadných výpravách 3 929 návštěvníků.
- Pokud jde o jednotlivé výstavy, největší počet návštěvníků zaznamenaly dlouhodobé (několikaměsíční) výstavy *Květiny bílé po cestě... Tišnov. Dějiny města pod Květnicí a Zprávy o blízkých světech. Ze života handicapovaných* v Podhoráckém muzeu, výstava Muzea v Ivančicích nazvaná *Z domácností našich babiček*, výstavy *Svět rostlin a Dálnice do pravěku* v Muzeu ve Šlapanicích a stálá expozice a také výstavy *Věra Sládková a Petr Bezruč a ... Antonín Vašek* v Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě.

4) Interpretace - doprovodné programy k výstavám, muzejní akce a kulturně výchovná činnost

a) Doprovodné programy a akce k výstavám

Hlavní důraz je v této činnosti, která patří ke stálým komunikačním formám práce s veřejností, kladen na to, aby bylo muzeum jednak živou institucí, jednak, aby byly výstavy, které pořádá, prezentace tématu různorodější. Pokud jde o mládež, staly se již tradiční součástí mnoha výstav například tzv. „dětské dílny“, jak o tom bude řeč níže v samostatném oddíle. Pokud jde o dospělou populaci, resp. veřejnost bez rozlišení věku, odbornosti a tedy forem přístupu, zaměřuje se Muzeum Brněnska zejména na kvalitní obsah vernisáží a doprovodných programů k výstavám. V polovině roku byl zakoupen notebook a dataprojektor, což významně přispělo k možnosti zvýšit úroveň prezentace; technika byla využita bezprostředně poté na výstavě *Vrčka od jara do podzimu* a později na výstavě *Pozor, vyletí ptáček!*

Podhorácké muzeum

- U příležitosti výstavy *Svatební kytice* se uskutečnila na závěr výstavy módní přehlídka svatebních šatů z kolekce půjčovny svatebních šatů v Hradčanech u Tišnova, přehlídky se zúčastnilo před tři sta lidí (!);
- během výstavy *Zprávy o blízkých světech. Ze života handicapovaných* probíhal mezi muzeem a portálem kostela prodej výrobků chráněných dílen, ve vstupním prostoru pokladny byl návštěvníkům prezentován

videoprogram, specifickou součástí návštěvy výstavy bylo hmatové poznávání předmětů návštěvníky (bez použití zraku);

- na výstavě *Tišnov. dějiny města pod Květnicí* probíhaly prohlídky výstavy s odborným výkladem autorů výstavy, promítaly se videoprogramy s tišnovskými náměty, byla uspořádána také přehlídka tišnovských hudebních těles (viz podrobněji níže) a konečně odborný seminář, o kterém se také zmiňujeme na jiném místě.

Muzeum v Ivančicích

- Vzhledem tomu, že muzeum má k dispozici pouze výstavní prostory v Galerii Památníku Alfonse Muchy, která je zařízením města, po omezenou dobu, je v Ivančicích možnost pořádat k výstavám doprovodné programy omezená, nepočítáme-li proto programy, které byly součástí vernisáží. Pouze na jedné z obou výstav, na výstavě *Panenky* byly dětským návštěvníkům k dispozici hračky, se kterými si mohly pohrát.

Muzeum ve Šlapanicích

- K výstavám *Svět rostlin*, *Dálnice v pravěku* a *Pozor, vyletí ptáček!* byly pořádány komentované prohlídky. Pro nezáměr se bohužel nepodařilo uskutečnit fotografickou soutěž pro mládež plánovanou k výstavě *Pozor, vyletí ptáček!*
- V průběhu Šlapanických slavností (v polovině srpna) byla připravena prohlídka výstavy *Vrčka od jara do podzimu* s výkladem autorky L. Mandákové a dále vystoupení souboru Vrčka nazvané *Mája v komíně*.

Památník Mohyla míru

- V den státního svátku vzniku ČSR byla již tradičně uspořádána připomínka této události, 2. prosince se v areálu památníku uskutečnil, také tradičně, pietní akt k 202. výročí bitvy u Slavkova;
- během vzpomínkových akcí k výročí bitvy u Slavkova přednášel zástupce ředitele dr. J. Hanák o bitvě a zajímavostech bojiště žákům Základní školy ve Šlapanicích.

Památník písemnictví na Moravě

- K oběma dominantním výstavám byly pořádány komentované prohlídky, které vedly kurátorky. K výstavě o Věře Sládkové vyšel katalog, třetí svazek této ediční řady. Ke všem výstavám měli návštěvníci k dispozici stručné informační letáky;
- v rámci vernisáže výstavy *Nakladatelství Doplněk* z cyklu *Moravská nakladatelství* se představují se uskutečnila beseda s pracovníky nakladatelství a jeho zakladatelem Janem Šabatou.

b) Výstavní a další obdobné aktivity mimo muzeum

Podhorácké muzeum

- Podhorácké muzeum uspořádalo v září a říjnu 2007 výstavu „Co se nevešlo do výstavy Tišnov“. Konzervování ovoce v Městské knihovně v Tišnově;
- v Národním zemědělském muzeu v Praze byla v únoru a v březnu prezentována úspěšná výstava *A ta kráva mléko dává*, scénářisticky připravená ve spolupráci s Etnografickým ústavem MZM v Brně;
- historička umění Mgr. H. Petlachová a etnoložka PhDr. I. Ochrymčuková muzea se podílely na výstavě výboru z malířského díla Zdenky Ranné instalované v září na Obecním úřadě ve Vohančicích, dále na výstavě *Tvorba tří generací* (březen 2007) a výstavě z tvorby Petra Bortlíka, Věry Bortlíkové a Pavla Bortlíka v Galerii Diana Tišnov;
- historik PhDr. J. Zacpal se podílel na přípravě výstavy z tvorby malíře a grafika Josefa Zeithammela – Zahořanského instalované v lednu a počátkem února v Galerii Diana Tišnov, dále se podílel (i přípravou a zapůjčením sbírkového materiálu) na výstavě *pohlednic Tisíc pohledů na Tišnov* v téže galerii;
- dlouhodobé zápůjčky: Muzeum Boskovicka (expozice archeologie), Obec Lelekovice (výstava „Hrad Lelekovice“), Moravská galerie v Brně (expozice starého umění).

Muzeum v Ivančicích

- Pokud jde o krátkodobé zápůjčky, zapůjčilo muzeum obraz „Sv. Marek“ od Jiřího Dvořáka na výstavu „Významné osobnosti výtvarného umění regionu“ Muzeu Vysočiny Třebíč a několik sbírkových předmětů na výstavu „Psi život“ pořádanou Masarykovým muzeem v Hodoníně, Pražské informační službě byly zapůjčeny předměty na výstavu „Jak jsme byli za Rakouska“;
- zápůjčka do zahraničí: Moravská galerie v Brně – zápůjčka obrazu „Vzpomínka na rodné město Ivančice“ na výstavu „Plakátová a dekorativní díla Alfonse Muchy“, která se konala na sedmi místech v Japonsku;
- ke studijním účelům byly krátkodobě zapůjčeny archeologické materiály z lokality Troubsko – Veselka;
- dlouhodobé zápůjčky: Muzeum města Brna (zápůjčka do stálé expozice „Brno na Špilberku“), Správa zámku Rosice (zápůjčka předmětů do stálé expozice), Moravské zemské muzeum (zápůjčka předmětů do stálé expozice Památníku Bible Kralické), Muzeum Vysočiny Třebíč (zápůjčka předmětů do stálé expozice archeologie), Město Ivančice (zápůjčka obrazů do Památníku A. Muchy a obřadní síně města).

Muzeum ve Šlapanicích

- Muzeum ve Šlapanicích se podílelo zapůjčením sbírkových předmětů, konzultacemi a pomocí při instalaci na výstavě krojů pořádané Muzejním spolkem v Modřicích.

Památník písemnictví na Moravě

- Úspěšná výstava rajhradského Památníku písemnictví o Janu Zahradníčkovi z roku 2005 byla – poté, co byla v roce 2006 prezentována v Památníku národního písemnictví v Praze a ve Vlastivědném muzeu v Olomouci – zapůjčena do Slezského muzea v Opavě, kde proběhla v době únor – duben 2007.

Památník Mohyla míru

- V dubnu 2007 byla dokončena stálá expozice Muzea Brněnska – Památníku Mohyla míru jednak v odletové hale nového brněnského letiště, jednak v salonku V.I.P. na letišti.

c) Doprovodné akce při různých příležitostech

Podhorácké muzeum

- Na sobotu 15. září zorganizovalo muzeum v rámci Dnů evropského dědictví a u příležitosti konání výstavy *Tišnov. Dějiny města pod Květnicí* přehlídku tišnovských hudebních těles, na které vystoupily Tišnovský komorní orchestr, Žest'ové kvarteto, Pěvecký sbor města Tišnova, Ha – kapela a soubor Maňana;
- součástí akce byla i panelová výstavka fotografií z požáru (duben 2007) budovy ovčína.

Muzeum ve Šlapanicích

- při příležitosti Dnů evropského kulturního dědictví se konala 9. září v Muzeu ve Šlapanicích derniéra výstavy *Vrčka od jara do podzimu*, a to s kulturním pásmem stejnojmenného národopisného souboru nazvaným „Letem světem“.

Památník Mohyla míru

- V polovině března se v Památníku Mohyla míru konalo jednání představitelů Ochranného svazu autorského a vedení Muzea Brněnska,
- 24. března se Muzeum Brněnska podílelo na organizaci bohoslužby, kterou pořádala v kapli památníku obec Prace;
- 1. dubna se v areálu památníku konaly automobilové závody do vrchu;
- 15. dubna navštívila památník delegace velitelů ze států NATO, 25. dubna vojenská delegace z nizozemského Utrechtu, 24. května navštívil památník albánský prezident s doprovodem, 3. června představitelé Nižného Novgorodu;
- 9. října poctil památník návštěvou lichtenštejnský korunní princ Alois s rodinou;
- 28. října pořádalo Muzeum Brněnska, jak je tomu tradicí již od poloviny 90. let 20. století, připomínku výročí vzniku Československé republiky, s komponovaným programem zakončeným ohňostrojem;

- 25. listopadu navštívil památník prezident republiky Václav Klause s chotí a doprovodem;
- 3. prosince se konal v areálu Památníku mohyla míru tradiční pietní akt k 201. výročí bitvy u Slavkova.

Památník písemnictví na Moravě

Při Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě byl pro hlubší zájemce o jeho činnost založen Klub přátel památníku (jeho čestné členství přijal i spisovatel Ludvík Kundera). Klub uspořádal v sobotu 13. října - u příležitosti výstavy o Petru Bezručovi a jeho otci - první větší společnou akci - cyklistický výlet po stopách Petra Bezruče v okolí Brna.

d) Muzejní noc – Brněnská muzejní noc

Muzejní noci, kterou pořádají brněnská i mimobrněnská muzea (v roce 2007 se uskutečnila prakticky ve všech muzeích kraje), se Muzeum Brněnska účastní od počátku v roce 2004. Ředitel Muzea Brněnska Mgr. A. Reček je přitom při přípravě a organizaci akce, na niž se dnes už podílí několik desítek institucí a která si získala ve veřejnosti velkou oblibu, jedním z jejích protagonistů, v roce 2007 byl také iniciátorem vydání mimořádného plakátu na akci, který mohly využít mimobrněnská muzea a galerie. Muzejní noc se konala pod záštitou hejtmána Jihomoravského kraje, primátora statutárního města Brna a brněnského biskupa a za jejich podpory (finanční nevyjímaje). Muzejní noc v Brně a okolí je již tradičně součástí Festivalu muzejních nocí, pořádaného Asociací muzeí a galerií ČR, ta brněnská však zároveň zahajuje festival *Brno - město uprostřed Evropy...* V roce 2007 se svátku všech muzejníků a návštěvníků muzeí, galerií a památníků zúčastnilo v Brně a okolí třináct institucí.

Muzejní noc 2007, která se konala v sobotu 19. května, zaznamenala u veřejnosti mimořádný ohlas, přinejmenším z hlediska návštěvnosti se jedná o návštěvnicky nejúspěšnější ročník. Práh dvaceti čtyř budov, které byly pro tuto noc zdarma otevřeny, překročilo více než sto třináct tisíc návštěvníků. I když vezmeme v úvahu, že v tomto součtu jsou někteří účastníci započítáni vícekrát, je to i tak obrovský úspěch – jen pro srovnání: v roce 2006 to bylo (z pohledu roku 2007 pouhých) necelých sedmdesát tisíc zájemců.

V minulém roce se Muzejní noc konala ve třech pobočkách Muzea Brněnska: V Podhoráckém muzeu, v Památníku Mohyla míru a v Památníku písemnictví na Moravě. Muzejní noc si muzejníci také znovu připomínají Mezinárodní den muzeí (připadá na 18. května a do muzeí je v tento den bezplatný vstup). Podhorácké muzeum navštívilo během Muzejní noci 718, Mohyly míru 1041 a rajhradský památník dokonce 2180 lidí. Uvedené počty již jsou přitom podle našeho názoru asi tak maximem, které lze – během několika hodin noci - organizačně zvládnout. Na Mohyle míru byla pro návštěvníky připravena prohlídka stěžejních částí multimediální expozice *Bitva tří císařů. Slavkov / Austerlitz 1805* a koncerty klasického komorního orchestru Musica Nova. Koncerty klasické, především duchovní hudby se konaly během celého večera také Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě, kde měli návštěvníci možnost zažít ve večerních hodinách mimo jiné atmosféru majestátní benediktinské knihovny v podání souboru Dolce trio.

Mimořádný ohlas měla Muzejní noc u návštěvníků (ale i u organizátorů a aktivních účastníků) také v Podhoráckém muzeu, které sídlí v areálu kláštera Porta coeli v Předklášteří. Muzeum se Muzejní noci zúčastnilo po loňské premiéře podruhé a tentokrát zvolilo téma poněkud neobvyklé, navazovalo na – v tentýž den zahájenou – výstavu *Zprávy o blízkých světech. Ze života handicapovaných*. Výstava se konala ve spolupráci s Ligou za práva vozíčkářů a byla na ní formou textových a tištěných informací, fotografiemi a trojrozměrnými předměty z praktické výuky a výroby prezentována historie a současnost, způsob výuky, výsledky práce, zájmová činnost a umělecká tvorba škol, sdružení a organizací, jejichž společným posláním je péče o emancipaci handicapovaných.

Klášterní areál tak v sobotu 19. května v podvečer zaplnily výstavní i prodejní stánky a výrobky frekventantů celkem sedmi škol a organizací: Speciální školy pro sluchově postižené a Dětského domova v Ivančicích, Ateliéru výchovné dramatiky neslyšících DiFa JAMU v Brně, Střední školy pro tělesně postižené Kociánka v Brně, příspěvkové organizace Zámeček Střelice, brněnské pobočky Ligy za práva vozíčkářů, Sdružení Slepíši z Tasova a Sdružení Práh z Brna. Zájem byl obrovský. Nejde jen o počet více než sedmi set návštěvníků, ale především o nadšený zájem o ukázky práce například nevidomých či o uchvatný (skutečně uchvatný!) balet vozíčkářů ze Střední školy pro tělesně postižené Kociánka v Brně.

e) Další doprovodné akce k výstavám, kulturně výchovná činnost

Podhorácké muzeum

- 5. listopadu 2007 se konal ve výstavních prostorách muzea odborný historický seminář na téma: Tišnov – město mnoha témat. Byl uspořádán ve spolupráci s městem Tišnovem u příležitosti konání výstavy *Tišnov. Dějiny města pod Květnicí*. Semináře se účastnili profesionální i amatérští badatelé a zájemci o tuto problematiku, zástupci odborných institucí a studenti tišnovského gymnázia. Odborné referáty proslovené na semináři budou otištěny ve Sborníku Muzea Brněnska 2008.
- Etnoložka přednesla, při příležitosti výstavy *Tišnov. Dějiny města pod Květnicí*, přednášky v Základní škole a Gymnáziu v Tišnově, o muzejní práci v Gymnáziu v Brně na Slovanském náměstí, o vazbě kláštera Porta coeli přednášela v Praze pro Společnost přátel Lužice, historik Podhoráckého muzea proslovil v Tišnově přednášku o dějinách Tišnova pro členy Společnosti A. Pammrové;
- Muzeum se podílelo výstavou „Tišnov. Dějiny města pod Květnicí“ a účastí na výstavě pohlednic města Tišnova v Galerii Diana na rozsáhlém dlouhodobém projektu (2007 – 2008) „Stezka po stopách minulosti města“, který se realizuje pod záštitou města Tišnova a do kterého je zapojena celá řada organizací, jako Městská knihovna, Městské kulturní středisko, kino Svatka, Gymnázium, základní a mateřské školy atd.

Muzeum v Ivančicích

- Muzeum v Ivančicích nemělo na výstavách v pronajatých prostorách žádné muzejní programy pro veřejnost.

Muzeum ve Šlapanicích

- Muzeum uspořádalo kulturní pásmo pod názvem „Letem světem“ u příležitosti výstavy *Vrčka od jara do podzimu*.

Památník Mohyla míru

- Viz níže oddíl věnovaný kulturně výchovné činnosti zaměřené na mládež

Památník písemnictví

- Památník písemnictví - Knihovna Muzea Brněnska spolupřátal 28. února v Rajhradě seminář, jehož hlavním pořadatelem byla Moravská zemská knihovna. Seminář se věnoval problematice zpracování knižních fondů knihoven Jihomoravského kraje.

f) Kulturně výchovná činnost zaměřená na mládež

Konstatujeme, obdobně jako v předchozích zprávách, že vzhledem k tomu, že Muzeum Brněnska nemá na tuto činnost specializovaného a vyčleněného pracovníka, soustřeďuje se zejména na zčásti již výše popsanou práci odborných pracovníků Muzea Brněnska s dětmi a mládeží.

Podhorácké muzeum

- Součástí výstavy *Květiny bílé po cestě ...v Podhoráckém muzeu* byla tzv. „dětská dílna“ (vystřihovánky a omalovánky)
- K výstavě *Zprávy o blízkých světech. ze života handicapovaných* v Podhoráckém muzeu byl připraven výchovně vzdělávací program „Hele lidi“, který seznamoval děti, ve spolupráci se Sdružením „Slepíši“ Tasov, s životem nevidících a nabízel jim možnost modelovat pod jejich vedením;
- na výstavě *Tišnov. dějiny města pod Květnicí* v Podhoráckém muzeu měly děti možnost absolvovat vědomostní kvíz a zapojit se do projektu „Křížem krázem Tišnovem“; k výstavě byl připraven upravený odborný výklad autorů pro školní skupiny;
- byl připravován pracovní list „Kláster Porta coeli“ pro žáky základních škol a dětské verze průvodcovských textů klášterem (výstup 2008);
- při Podhoráckém muzeu také působí muzejní kroužek pro děti školního věku.

Muzeum ve Šlapanicích

- Součástí prakticky všech výstav v Muzeu ve Šlapanicích byly tzv. „dětské dílny“, výklad k výstavám byl uzpůsoben věku návštěvníků. V dovednostech praktikovaných v dětských dílnách děti soutěžily – a byly také odměněny při následujících návštěvách škol odbornými pracovníky muzea.
- Muzeum ve Šlapanicích nabídlo učitelům okolních škol (mimo účast žáků škol na tzv. „dětských dílnách“, které byly v roce 2007 součástí prakticky všech zdejších výstav) možnost uspořádat v muzeu *interaktivní vyučovací hodiny* (prvouky, vlastivědy, dějepisu, a občanské výchovy), pro něž by odborní pracovníci muzea připravili trojrozměrné předměty ze sbírek a výklad; pracovníci muzea také navrhovali, že by se – po dohodě s vyučujícími – mohlo jednat buď o hodiny zaměřené na určitá témata nebo o hodiny, během nichž by se žáci seznamovali s historií všeobecně prostřednictvím muzejních sbírek (tzv. zpřístupněný depozitář). Na tuto nabídku bohužel žádná ze škol nereagovala.

Památník Mohyla míru

- V roce 2007 navázal Památník MM na dobrou spolupráci s agenturou „Tomík dětem“ a připravil pro dětské návštěvníky několik prohlídek, obohacených o „Napoleonský kvíz“. Pozornost se také soustředila na vyhodnocení dětské soutěže „Znamé i neznámé slavkovské příběhy“. V březnu 2007 navštívili zástupci Muzea Brněnska (ředitel A. Reček a vedoucí pobočky J. Večeřa) a Europa Prima Plana o.p.s. (ing. J. Sisák) spolu se skupinou uniformovaných vojáků – členů klubů vojenské historie výherce soutěže v jejich školách a předali jim při slavnostním ceremoniálu věcné výhry. Akce se setkala s velkým ohlasem jak u dětí, tak u ředitelů škol. V lednu 2007 se uskutečnila schůzka zástupců Mohyly míru s manažerem Farny Bolka Polívky v Olšanech u Rousínova panem Zouharem, na níž byly dojednány podmínky vzájemné propagace a spolupráce - především v oblasti práce s dětmi. Pozdější jednání pak vedla k přípravě spolupráce na konkrétních projektech, jako Dětský den na Farmě či soutěž pro dětské návštěvníky. V loňském roce se také rozběhla předběžná jednání s FF MU katedrou Muzeologie o nové skladbě výuky muzejní pedagogiky. Vedoucí památníku J. Večeřa byl požádán o konzultace a o přípravu projektu „externí výuky a praxe v novém víceúčelovém pavilonu.“. Během měsíce srpna navštívila památník Mohyla míru delegace JMK se členy mládežnického klubu Kolping, pro něž byla připravena lektorovaná prohlídka v anglickém jazyce.

Památník písemnictví na Moravě v Rajhradě

- Ústředním prvkem této oblasti činnosti byla literární soutěž Skrytá paměť Moravy, jež uzavřela svůj první ročník vyhlášený na podzim roku 2006. Vzhledem k významu soutěže pro kulturně výchovnou činnost Památníku písemnictví na Moravě a Muzea Brněnska jako celku jí níže věnujeme pozornost v samostatné kapitole;
- k 28. říjnu 2007 byl vyhlášen další II. ročník soutěže, s tématem „Sousedé“;
- k oběma dominantním výstavám památníku byly pořádány komentované prohlídky vedené kurátorkami výstav.

g) Literární soutěž Skrytá paměť Moravy

První ročník soutěže vyhlásil s přispěním Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě Jihomoravský kraj k 17. listopadu 2006 ve dvou kategoriích. Cílem soutěže je přispět k rozvoji písemného jazykového projevu a k prohlubování vědomostí o regionu u mladých lidí od 12 do 19 let. V tomto věkovém rozmezí byla soutěž rozdělena do dvou kategorií: pro mladší literáty ve věku 12 – 15 let, jejichž úkolem bylo napsat krátký prozaický text v rozsahu do tří stran, a pro starší (16 – 19 let) v rozsahu do deseti stran. Tématem soutěže - a to platí i pro její druhý ročník vyhlášený 28. října 2007 - je nejbližší okolí mladých autorů: pozoruhodné události, lidé, věci, přírodní útvary, legendy, vše, co charakterizuje místo, kde žijí - kde žijeme. Svým zaměřením usiluje soutěž také o posílení vědomí o bohaté historii Moravy.

Organizace soutěže byla zajištěna zvláštní dotací Jihomoravského kraje, finanční odměny získali i autoři nejlepších tří prací v každé z kategorií. Hlavní tíha přípravy a organizace soutěže spočívala na Muzeu Brněnska, které zajistilo podmínky pro uskutečnění soutěže, její vyhodnocení a vyhlášení, na soutěži,

především na vyhlášení jejích výsledků, se podílelo i Masarykovo muzeum v Hodoníně. Rajhradský památník tím v duchu své koncepce rozšířil záběr na nejmladší generaci a aktivně vstupuje do literárního dění současnosti.

Během období od vyhlášení soutěže do uzávěrky příspěvků uspořádal památník pod názvem „*Krocení literární múzy*“ několik seminářů – literárních dílen pro účastníky soutěže – budoucí autory literárních textů. Semináře se konaly v Brně, Rajhradě, Znojmě a Hodoníně.

Mladí autoři mohli své příspěvky poslat elektronicky (a současně poštou) na adresu Památníku písemnictví v Rajhradě, nebo na adresu Masarykova muzea v Hodoníně. Podrobnosti o soutěži byly k dispozici ve školách a učilištích a také na webových stránkách Jihomoravského kraje, Muzea Brněnska a Masarykova muzea v Hodoníně. Uzávěrka ročníku vyhlášeného v listopadu 2006 byla 31. března 2007. Došlé práce hodnotila porota, kterou tvořili básník Vít Slíva, vedoucí Literární a dramatické redakce Českého rozhlasu Brno Tomáš Sedláček, univerzitní pedagogové Jarmila Bednaříková a David Kroča a vedoucí Památníku písemnictví na Moravě Vojen Drlík.

První kategorie byla zastoupena poměrně hojně, sedmdesáti čtyřmi příspěvky. Odborná porota se shodla na tom, že se sešly texty nápadité – což platí především pro autory z mladší kategorie. Vítězkou této kategorie se stala patnáctiletá Anežka Chrudinová z Brna, která ve svém příspěvku nazvaném *Pantha rhei* připomněla deportace brněnských židů. Druhé místo obsadila v této kategorii Barbora Kotásková z Ratiškovice s příspěvkem *Jarní pohádka*, třetí místo získala Veronika Macháčková z Hodonína, která ponechala svůj text *bez názvu*.

Účast starších soutěžících byla nižší, přihlásilo se třicet šest autorů. Jako nejlepší práce z druhé kategorie byla ohodnocena tragikomická povídka devatenáctiletého Richarda Skolka z Tišnova *Odpuť mi*. Příběh sklídl úspěch i na slavnostním vyhlášení výsledků soutěže, kde jej měl autor stejně tak jako všichni ostatní vítězové, přečíst. Svůj text představil na slavnosti také Zbyněk Řehoř z Brna, jenž se umístil na druhém místě za prózu *Sofie, Hugo a Kvido* o životě současných brněnských teenagerů. Pro nepřítomnost autorky nezazněl v Mikulčicích pouze pohádkový text *Větrné návrší* z třetího místa, které náleží Haně Šustkové z Radče. Slavnostní akt vyhlášení vítězů se uskutečnil v pátek 22. června ve Slovanském hradišti v Mikulčicích, NKP v prostředí této národní kulturní památky, na pozadí velkomoravské tradice.

5) Vědeckovýzkumná činnost

a) Vědeckovýzkumná práce

Ve sběrných územích poboček Muzea Brněnska (byly nově vymezeny - viz výše) probíhala terénní dokumentace včetně fotodokumentace, a to podle klimatických a zejména časových možností. Mimoto probíhal cílený účelový výzkum, který souvisel s přípravou vlastních výstav. Po celý rok byly shromažďovány i tiskoviny a další materiály nesbirkové povahy do archivu poboček a také byl rozšiřován specifický knižní fond regionální literatury a fotoarchiv. Odborné pracovnice Knihovny Muzea Brněnska se soustředily, ve spolupráci s odbornými pracovníky jednotlivých poboček, na fyzickou inventuru a revizi evidence tohoto knižního fondu. Všechny pobočky již mají, poté, co byl zakoupen digitální fotografický přístroj pro Památník Mohyla míru, pro dokumentační potřeby k dispozici potřebnou techniku, hojně využívanou v terénu a k dokumentaci výstav a akcí muzea. Fotodokumentace sbírek není zatím systematická a je závislá zejména na časových možnostech odborných pracovníků.

Jak už řečeno, vlastní studijní odborná činnost většinou souvisí s přípravou výstav. Mimo to se odborní pracovníci zapojují do různých aktivit tohoto charakteru, a to jak samostatně v rámci své odbornosti či obsahu činnosti muzea nebo ve spolupráci s kolegy z jiných institucí či přímo s těmito organizacemi nebo úřady. V roce 2007 tak byly naplněny tyto činnosti například:

Podhorácké muzeum

- V rámci Fotoarchivu PM byl vytvořen podsystém „Fotoarchiv Digi“, třídící vytvořené digitální fotografie podle obsahu. Byla také zahájena archivace digitálních fotografií.
- Historička umění dokončila zpracovávání dokumentace k osobě malíře Alfonse Muchy pro Muzeum v Ivančicích a spolupracovala při zpracování soupisu a při přípravě stálé expozice lapidária kamenných

fragmentů na zámku v Oslavanech (pro Muzeum v Ivančicích), dále se věnovala osobnosti architekta Bohuslava Fuchse v souvislosti s jeho činností na Tišnovsku a malíři Bohumíru Matalovi a okruhu jeho uměleckých přátel ve mlýně v Prudké na Tišnovsku;

- etnoložka pracovala na projektu „Hody na Tišnovsku“;
- kromě statí v publikacích vydaných Muzeem Brněnska publikovali odborní pracovníci Podhoráckého muzea další odborné příspěvky:
- historik Podhoráckého muzea PhDr. Josef Zaccpal úvodní text publikace *V obrazech dávných časů. Pohlednice Tišnova, Předklášteří a okolí* (vyd. nakladatelství SURSUM Tišnov, 2007), příspěvek k devátému výročí úmrtí učitele Leopolda Mazáče a osmdesátinám Zdeňka Škorpíka osmdesátiletý (Tišnovské noviny),
- historička umění Muzea Brněnska Mgr. Hana Petlachová recenzi výstavy *Jiřího Matějů v galerii Ad astra v Kuřimi* (výstavu Mgr. Petlachová zahajovala), recenze byla otištěna v Ateliéru č. 6/2007.

Muzeum v Ivančicích

- Podobně jako v předchozích dvou letech ani v roce 2007 nebyla vzhledem ke specifickým okolnostem (přestěhováním téměř celého sbírkového fondu a potřeba jeho nového uložení a pokračující fyzické revize) vědeckovýzkumná činnost ve větším rozsahu možná. V souvislosti s přemístěním do depozitářů v objektu benediktinského kláštera v Rajhradě se pracovníce ivančického muzea v roce 2007 věnovaly především práci spojené s tříděním a uspořádáním sbírek.) Výzkumná činnost se proto zaměřila na výzkum v souvislosti s přípravou výstavy *Z domácností našich babiček* a do jisté míry i výstavy panenek.

Muzeum ve Šlapanicích

- Výzkumná, badatelská a dokumentační činnost etnoložky Bc. L. Mandákové byla zaměřena na přípravu výstavy *Vrčka - udržování tradic (ve šlapanickém regionu)*;
- historička Muzea ve Šlapanicích se v druhé polovině roku soustředila na přípravné studium k tématu výstavy o malíři A. Kalvodovi a jeho krajinářské škole, která bude uspořádána na jaře 2008.

Památník písemnictví na Moravě

- Odborní pracovníci se především soustředili na vědeckovýzkumnou činnost v souvislosti s přípravou výstavy věnované Věře Sládkové a básníku Petru Bezručovi a jeho otci Antonínu Vaškovi a na vědeckovýzkumnou činnosti v historické knihovně benediktinského kláštera;
- vedoucí památníku připravil libreto druhé části stálé expozice věnované písemnictví na Moravě od počátků do konce 18. století a podklady pro výzvu uchazečům o zpracování architektonického konceptu expozice;
- odborní pracovníci památníku se aktivně účastnili několika konferencí: J. Pavelková (Olomouc, Banská Bystrica), P. Křivová (Olomouc), P. Pichlová (Praha), K. Vávrová (Nové Město), publikovali ve sborníku Muzea Brněnska a v časopisech (Host, Duha ad.). Katalog k výstavě o V. Sládkové lze považovat za první publikaci podávající o této autorce souhrnnou informaci (autoři K. Vávrová a V. Drlík);
- odborná knihovnice Mgr. J. Pavelková se také aktivně účastnila jednání Národní komise Paměti světa na Ministerstvu kultury ČR, pracovní skupiny pro katalogizaci starých tisků v Národním muzeu a jednání komise VISK 6 – schvalování dotací na digitalizaci vzácných knižních fondů na rok 2007;
- Kromě statí v publikacích vydaných Muzeem Brněnska, v publikaci k výstavě o Věře Sládkové a ve zmíněných periodikách publikovali odborní pracovníci památníku tyto další odborné příspěvky:
- * P. Pichlová publikovala stať *Poezie kontrastů*. Host. 2007, roč. XXIII, č. 9 a *Velké ticho*. Te Deum. 2007, roč. II, č. 2, v Městské knihovně v Praze proslavila přednášku *o literárním díle Vladimíra Boudníka*.
- * J. Pavelková publikovala články *Zlomek Pseudoisidorských dekretálií z rajhradské knihovny. Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska 2006*. Brno, 2007; *Práce na zpřístupnění Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad a Knihovny Muzea Brněnska odborné veřejnosti v roce 2006*. Duha. Informace o knihách a knihovnách z Moravy. 1/ 2007, s. 26. Petr Comestor – „otec“ *Tří králů ve zlomcích rukopisů*. Duha. Informace o knihách a knihovnách z Moravy. 1/ 2007, s. 16;

- * odborná knihovnice P. Křivová publikovala článek *Zpracování a zpřístupnění knihoven spravovaných Muzeem Brněnska*. Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska 2006. Brno, 2007;

Památník Mohyla míru

- Zástupce ředitele Muzea Brněnska dr. Jaromír Hanák pokračoval v přípravě nových podkladů – textů pro dotykovou obrazovku v expozici na Mohyle míru pro překlad do němčiny, francouzštiny a ruštiny; připravil rovněž další podklady pro tuto databázi, na základě textů někdejšího kolegy M. Koudelky.
- ve své odborné činnosti se dr. Hanák zaměřil na přípravu koncepce a náplně nové plánované části expozice Památníku Mohyla míru pod pracovním názvem „Fenomén Austerlitz“;
- 13. ledna vystoupil dr. Hanák s příspěvkem věnovaným minulosti a současnosti Památníku Mohyla míru z hlediska vztahů s ruskými partnery na konferenci „Rusové a Morava“; konferenci pořádalo v Brně Ruské kulturně osvětové sdružení a konzulát Ruské federace v Brně;
- ve dnech 30. května – 2. června se dr. Hanák a Mgr. Večeřa zúčastnili na pozvání Technické univerzity v Chemnitz (NSR) na Božím Daru česko-německého semináře na téma „Sasko a Čechy mezi lety 1805/6 – 1813, přetržky a kontinuita v Napoleonově stínu“. Dr. Hanák zde vystoupil s příspěvkem o *muzealizaci tažení 1805 a slavkovské bitvy*, Mgr. Večeřa s příspěvkem *Památník Mohyla míru i místem k vzdělávání*;
- ve dnech 31. srpna – 5. září se dr. Hanák zúčastnil, spolu s ředitelem Muzea Brněnska Mgr. A. Rečkem, na pozvání partnerského Státního vojenského historického muzea – rezervace v Borodinu v Ruské federaci mezinárodní vědecké konference pořádané k 195. výročí bitvy u Borodina, kde přednesl příspěvek na téma *Multimediální expozice Bitva tří císařů. Slavkov / Austerlitz 1805 v Památníku Mohyla míru*;
- ve dnech 7 – 8. listopadu se dr. Hanák a Mgr. Večeřa zúčastnili celorepublikového kolokvia na téma „Muzeum a legislativní prostředí“ pořádaného v Brně Asociací muzeí a galerií ČR;
- vedoucí Památníku Mohyla míru Mgr. Josef Večeřa, který se ve své výzkumné činnosti zaměřuje na spolupráci muzea a školy, se zúčastnil ve dnech 21. – 22. března ve Zlíně konference „Muzeum a škola“, pořádané Muzeem východní Moravy ve Zlíně, a vystoupil zde s příspěvkem nazvaným *Práce s dětským návštěvníkem v muzejním areálu Památníku Mohyla míru*;
- kromě toho se Mgr. Večeřa zúčastnil aktivně práce v Muzeologické komisi AMG, 15. října Mezinárodního semináře „Teorie a praxe dokumentace současnosti (setkání vyučujících muzeologie)“;
- Mgr. Večeřa posuzoval i dvě seminární práce s napoleonskou tematikou a jednu bakalářskou práci s muzeologickou tematikou;
- zástupce ředitele Muzea Brněnska dr. Jaromír Hanák publikoval ve Vlastivědném věstníku moravském rozsáhlou recenzi sborníku „Evropa 1805“.

b) Publikační činnost muzea

- V roce 2007 vydalo Muzeum Brněnska *Sborník Muzea Brněnska 2007* v rozsahu 200 stran, 131 fotografií, ilustrací a grafů. Obsah sborníku tvoří statě:
- Miroslav Vaněk: Úzkorozchodné dráhy * Zuzana Lotreková: Vegetace okolí Ivančic (2.část) * Aleš Gottvald: Znovuobjevený Georg Placzek * Josef Kopecký: Misionář Páter Josef Zeman * Jaroslav Kotulán: Lékař je a musí být přítelem humanity * Lucie Mandáková: Historie a současnost národopisného souboru Vrčka ze Šlapanic * Lucie Mandáková: Šlapanické tradice a zvyky v podání Vrčky * Petra Křivová: Sběrka map a atlasů v Knihovně Benediktinského opatství v Rajhradě * Jindra Pavelková: Alexius Habrich, nejen knihovnik * Kateřina Vávrová: Manifest českých spisovatelů * Josef Šaur: Role štěpení a periferality v Lužickosrbských dějinách * Radek Čermák: Pokus o charakterizaci Lužickosrbského literárního tělesa * Viktor Velek: Hudba Lužických Srbů a její představitelé * Josef Šindar: Towarstwo Cyrila a Metoda * Viktor Velek: Moravsko-Lužická vzájemnost - neznámá kapitola Česko-Lužickosrbských vztahů * Věra Frolcová: Příspěvek Zdenky Jelínkové ke studiu lužickosrbského svatebního tance Njewescinska reja (též Kwasna reja) * Miroslav Válka: Ke kontaktům Ústavu evropské etnologie Masarykovy university v Brně s Lužickými Srby a jejich kulturou * Irena Ochrymčuková: Porta coeli a

Lužičtí Srbové * Josef Večeřa: Památník Mohyla míru - i místem k vzdělávání * Josef Večeřa: Soutěž "Znamé i neznámé slavkovské příběhy" * Josef Zaccal: Zemřel Jiří Šmarda;

- Součást sborníku ve formě zvláštní přílohy tvoří informace o prvním ročníku literární soutěže "Skrutá paměť Moravy" a vítězné texty z obou kategorií. Jde o texty Veroniky Macháčkové: Bez názvu (3. místo v I. kategorii, 12-15 let) * Barbory Kotáskové: Jarní pohádka (2. místo v I. kategorii, 12-15 let) * Anežky Chrudinové: Pantha rhei Vše plyne. Ale špatným směrem (1. místo v I. kategorii 12 - 15 let) * Hany Šustkové: Větrné návrší (3. místo v II. kategorii, 16 -19 let) * Zbyňka Řehoře: Sofie, Hugo a Kvido (2.místo v II. kategorii, 16-19 let) * Richarda Skolka: Odpuť mi (1. místo v II. kategorii, 16-19 let).
- u příležitosti výstavy Památníku písemnictví na Moravě o spisovatelce Věře Sládkové byla vydána brožura *Věra Sládková*;
- Památník písemnictví vydal v roce 2007 již 10 čísel bulletinu *Libri de bibliotheca nostra* (v předchozím roce to bylo 5 čísel); dále vydal 10 čísel informačního zpravodaje *Literka*;

c) Další aktivity v této oblasti:

- Zástupce ředitele byl v listopadu již podruhé zvolen místopředsedou Komise regionální historie Moravy a Slezska, která působí v rámci Asociace muzeí a galerií České republiky;
- v květnu navštívila Památník Mohyla míru skupina studentů žurnalistiky z Utrechtu, Nizozemí, vedoucí památníku Mgr. Večeřa a zástupce ředitele dr. Hanák pro ně zorganizovali mimořádnou odbornou prohlídku (na základě návštěvy byly poté v Utrechtu uveřejněny dva články o Mohyle míru a slavkovském bojišti);
- v červenci navštívila Památník Mohyla míru skupina ruských touroperátorů, pro něž byla připravena lektorovaná prohlídka;
- odborní pracovníci všech poboček uveřejňovali texty k propagaci výstav v regionálních i celostátních periodikách, televizi a rozhlase a v místním tisku;
- vedoucí Podhoráckého muzea se podílel odbornými konzultacemi na natáčení dokumentu Tišnovské televize o publikaci „Historický atlas města Tišnova“ a na natáčení propagačního filmu o mikroregionu;
- v průběhu roku spolupracovali odborní pracovníci Muzea Brněnska, mimo telefonické a e-mailové konzultace, při celkem 85 badatelských návštěvách (*Podhorácké muzeum 45, Muzeum v Ivančicích 10, Muzeum ve Šlapanicích 5, Památník Mohyla míru 25, Památník písemnictví na Moravě 0*).

6) Propagace

- Na počátku roku 2007 byl vydán *informační leták na rok 2007* obsahující základní informace potřebné pro potenciální návštěvníky muzea včetně adres a kontaktů, otevírací doby, plánu výstav a dalších aktivit; leták byl vydán v češtině a v angličtině;
- současně byl vydán dotisk *informační leták* k nové stálé expozici *Bitva tří císařů. Slavkov / Austerlitz 1805* na Mohyle míru, leták vyšel v pěti jazykových mutacích: česky, německy, francouzsky, rusky a anglicky;
- v počtu několika tisíc kusů byly vydány *záložky do knih*, které obsahovaly přehled o výstavách ve všech pobočkách Muzea Brněnska a jež obdrželi návštěvníci ke vstupenkám;
- Muzeum Brněnska má své vlastní *webové stránky* www.muzeumbrnenska.cz, a to ve dvou mutacích: české a anglické; na těchto stránkách se prezentují jednotlivé pobočky, rubrika „Aktuálně“ upozorňuje na právě probíhající nebo plánované akce, rubrika „Publikace“ podává přehled o vydaných a vydávaných tištěných i elektronických publikacích. V roce 2007 byly webové stránky obohaceny o rubriku „Z našich sbírek“ a o archiv, kde jsou uloženy předchozí verze stránek (např. výstavy předchozího roku apod.). Rozsáhle informovaly webové stránky v roce 2007 o organizaci Literární soutěže Skrutá paměť Moravy a o seminářích pro potenciální autory - účastníky soutěže;
- Muzeum zakoupilo redakční způsob zpracování svých webových stránek, a tak se stalo velmi aktuálními se změnami, toto redakční zpracování provádějí ředitel a zástupce ředitele;

- již v roce 2006 byla otevřena a v průběhu roku 2007 podle našich zjištění bohatě využívána stránka „Knihovny“ – na níž je umístěn lístkový katalog historické knihovny benediktinského kláštera, který je tak přístupný našim i zahraničním badatelům (stránka „Knihovny“ – a možnost elektronického objednávání existuje v české a anglické mutaci);
- *pravidelné měsíční informace* o expozicích, výstavách a dalších akcích Muzea Brněnska jsou zasílány těmto periodikům, kde jsou uveřejňovány: Kam v Brně, Brněnský program, Metro (Brno), Ipont, Česká kultura, Program Brněnsko;
- *byly zpracovány podklady* pro vydání drobných informačních skládaček o Podhoráckém muzeu a Porta coeli a o Památníku písemnictví na Moravě a benediktinském klášteře v Rajhradě;
- v Literárních novinách byla 3 x uveřejněna *inzerce* na akce Památníku písemnictví na Moravě;
- v první polovině roku byla navázána spolupráce s firmou Student Agency, která hodlala nabízet svým klientům jednodenní zájezdy, do nichž by byla zařazena návštěva Podhoráckého muzea a kláštera Porta coeli, Památníku Mohyla míru a Památníku písemnictví na Moravě; podnikatelský záměr firmy však nevyšel podle jejích záměrů, nesplnil ani naše očekávání. Kladem zůstává, že pobočky Muzea Brněnska byly (a jsou) propagovány v autobusech firmy;
- ke všem výstavám byly vydány *samostatné plakáty a pozvánky*, k několika výstavám také *propagační letáčky*, k většině výstav byly zhotoveny *transparenty* na budovy muzeí; pozvánky byly adresovány všem redakcím hromadných sdělovacích prostředků, ale mimo jiné specificky také školám v okruhu působnosti muzea;
- všechny výstavy a další akce byly *propagovány v celostátním a regionálním tisku a dalších sdělovacích prostředcích* (Rovnost, Vox, Tišnovský zpravodaj, Šlapanický zpravodaj, Kam v Brně, Rádio Proglas atd.), v Českém rozhlase Brno, v České televizi, v MF Dnes, MF Dnes – příloha Jihomoravské listy, v brněnské TV1, v Tišnovské a ivančické televizi;
- samostatnou kapitolu v propagaci tvořila akce *Muzejní noc*, která byla široce propagována jak vlastními silami, tak v rámci společné propagace muzeí v Brně a na webových stránkách Jihomoravského kraje či na plakátech „Muzejní noc v Jihomoravském kraji“ (viz také samostatná kapitola výše);
- v září byla na Farmě Bolka Polívky v Olšanech instalována informačně propagační tabule (billboard) o Památníku Mohyla míru a jeho multimediální expozici (obsahuje také mapu cyklostezek propojujících farmu s Mohyloú míru), kde jsou také návštěvníkům farmy k dispozici informačně propagační materiály památníku a Muzea Brněnska jako celku.

7) Plánování

• Analýza sbírek:

Sbírka Podhoráckého muzea

Počet položek – cca 28.000

1. *Archeologická podsírka*: tvoří ji klasický archeologický materiál, především keramika, kamenná industrie, kovové předměty (zbraně, nástroje, šperky, mince etc.) z běžně užívaných kovů a slitin, antropologický a osteologický materiál. Archeologická podsírka: fond obsahuje kamenné artefakty (štípanou a broušenou industrii), osteologický materiál (zvířecí a lidské kosti), parohovou a kostěnou industrii, užitkovou keramiku (celé nádoby i střešový materiál), stavební keramiku (dlaždice, kachle, cihly), sklo, předměty denní potřeby z pálené hlíny či kamene (přesleny, štěrchátka, kahánky, žernovy), kovové předměty z mědi, bronzu a železa (zbraně, nářadí, šperky, mince), předměty z jiných přírodních materiálů (škeble, lastury, mušle). K významnějším souborům patří nálezy z výzkumů lokalit: Tišnov - Pod Klucaninou (z období doby bronzové), areál kláštera Porta coeli (včetně kaple sv. Kateřiny), středověké opevnění na kopci Čepičce, ZSV Chroustov, zaniklý hrad Lelekovice, středověké osídlení lokalit Tišnov a Doubravník. Podsírka mineralogicko-petrografická zahrnuje především ukázky nerostů a hornin z bývalého tišnovského okresu. Dominantní zastoupení mají dvě nejvýznamnější lokality – Květnice a

Dřínová. Unikátní je kolekce nerostů a hornin z příbramského rudního revíru. Zbylé nerosty z našich i světových nalezišť jsou utříděny podle mineralogického systému, horniny podle petrografického systému. Část petrografických vzorků představuje podrobný průřez historickou geologií. K podsбірce je přiřazena i kolekce krápníků a sintrů z krasových oblastí v okolí Tišnova.

2. *Podsбірka periodik* obsahuje výhradně jednotlivá čísla periodik / novin a časopisů/, ukládaných postupně do muzea od jeho založení v roce 1929. Zvláštní důraz je kladen na periodika regionálního charakteru, u periodik celostátního charakteru jsou vyznačeny články a další informace s regionální tematikou.
3. *Fotografie, filmy - podsбірka* obsahuje fotografie (pozitiv), dokumentující život města Tišnova (stavby, události, obyvatelé, živnosti, spolky atd.), obce Předklášteří, kláštera Porta coeli, dalších obcí na Tišnovsku a část fondu je věnována i událostem spojeným s 2. světovou válkou. Součástí fondu je také několik ucelených fotoalb a část pozůstalosti tišnovského fotografa Františka Wágnera.
4. *Historická podsбірka* - jde o základní sbírkovou řadu, která obsahuje široké spektrum předmětů z různých oborů a materiálů (keramika, sklo, hodiny, zbraně, textil, etnografické sbírky, podmalby na skle, řemeslo, zemědělské nástroje, předměty z vybavení vesnické a měšťanské domácnosti, lidový a měšťanský nábytek, školní pomůcky a učebnice, písemnosti, mapy a plány, staré tisky, historické pohlednice atd.). Tyto sbírky jsou prezentovány ve stálé expozici Měšťanský obytný interiér z konce 19. a počátku 20. století, ostatní ve formě sezónních výstav. Specifickou součástí podsбірky je také lapidárium kamenných fragmentů a architektonických prvků, zejména z kláštera Porta coeli, ale také z dalších lokalit na Tišnovsku (např. Doubravník). Lapidárium je prezentováno formou stálé expozice v křížové chodbě kláštera Porta coeli. Historická podsбірka obsahuje také několik pozůstalostí, z nichž nejrozsáhlejší je pozůstalost objevitele Demänovských jeskyní, tišnovského občana Aloise Krále. Sbírkové předměty v historické podsбірce dokumentují život v tišnovském regionu se zvláštním důrazem na dějiny města Tišnova, dějiny kláštera Porta coeli a rozvoj řemesel na Podhorácku (tkalcovství, ševcovství, stolařství, provaznictví, kamnářství atd.).
5. *Jiná podsбірka - nové dějiny* je zaměřena na politické a spolkové dějiny a na dokumentaci obou světových válek ve 20. století. Obsahuje písemnosti (plakáty, pozvánky, listiny atd.), zbraně, legionářské materiály, uniformy a stejnokroje, různé předměty atd. Zvláštní skupina je věnována divadlu, politickým plakátům a dokumentaci událostí v revolučním roce 1989.
6. *Jiná podsбірka - Rajhrad* obsahuje oborově rozmanité předměty z vybavení a sbírek benediktinského kláštera v Rajhradě: obrazy – portréty, sakrální náměty, žánry, krajiny, mytologické a historické výjevy (olej, akvarel na plátně, papíru, dřevě, břidlici, plechu), volné grafické listy a alba (mědirytina, ocelorytina, litografie na papíře), kresby (tužka, tuš, uhel na papíře), skulptury (dřevo), pamětní listiny (tisk, rukopis na papíře), tisky – obrazové reprodukce, ilustrace z časopisů (reprodukční tisk na papíře), fotografie a fotografická tabla (papír), mapy (mědirytina, ocelorytina, akvarel na papíře), lidové umění a výrobky amatérské výtvarné činnosti – obrázky na skle, amalgamu, kolážové obrázky (sklo, amalgam, papír, organický materiál), herbář, notový záznam, úřední dokumenty atd. *Jiná podsбірka - Václav Hynek Mach* zatím obsahuje rozsáhlý soubor fotodokumentace převážně sochařských děl, ale i kreseb sochaře V.H. Macha. Během další tvorby sbírky budou do ní zařazeny i ostatní předměty související s dílem a životem sochaře, tedy kresby, plastiky, reliéfy, plakety a další věci z pozůstalosti umělce.
7. *Jiná podsбірka - výtvarné umění a umělecké řemeslo* obsahuje díla výtvarného umění a výrobky uměleckého řemesla : plastiky a skulptury (dřevo, sádra, vosk, kámen, kov), obrazy – portréty, krajiny, sakrální náměty a jiné (tempera a olej na papíře, lepenice, plátně, plechu a dřevě), volné grafické listy a knižní grafiku (mědirytina, lept, litografie, ocelorytina na papíře), kresby (uhel a tužka na papíře), reprodukční tisky, výrobky uměleckého řemesla – liturgické předměty, dekorativní předměty a jiné (sádra, kov, dřevo) a dokumentační materiál - novinové výstřižky, katalogy, plakát k tvorbě J. Jambora atd.

8. *Numizmatická podsbírka* obsahuje mince , bankovky a nouzová platidla. V menší míře také pamětní medaile /celostátního i regionálního charakteru/ a různá vyznamenání. Nejcenějším souborem je hromadný nález pražských grošů z období vlády lucemburské dynastie, získaný do muzea v roce 1958.

Sbírka Muzea v Ivančicích

Počet položek – cca 30.000

Struktura sbírky:

1. *Historická podsbírka* (včetně zbraní, hodin, textilu, cínu, předměty denní potřeby užívaných na Ivančicku – domácnost, hospodářství, doklady řemeslné výroby)
2. *Podsbírka Umění* (malby, kresby, grafika, plastiky, ex libris)
3. *Podsbírka Alfons Mucha* (malby, kresby, plakáty, korespondence s ivančickými přáteli, osobní věci)
4. *Podsbírka Keramika* (kamenina, fajáns, porcelán – domácí i cizí provenience, výrobky ivančických hrnců – od středověku po novověk)
5. *Podsbírka Archeologie* (keramika, kamenná štípaná a broušená industrie, kostěná a parohová industrie, měděné, bronzové a železné zbraně a šperky, osteologický materiál – datované od pravěku po novověk) provenience – okres Brno-venkov
6. *Podsbírka Rukopisy* (převážně modlitební knihy z 19. stol.)
7. *Podsbírka Sklo* (většinou 19. století)
8. *Podsbírka pozůstalostí* významných ivančických rodáků –např. sbírka kanovníka vyšehradské kapituly, národního buditele Beneše Metoda Kuldy, sbírka naivního malíře Jakuba Svobody.
9. *Podsbírka Lapidarium* – kamenné architektonické artefakty, převážně z období renesance
10. *Podsbírka Lékárna* – jednotlivé předměty z vybavení lékárny
11. *Numismatická podsbírka* (mince – středověk až novověk, bankovky, medaile, odznaky)
12. *Podsbírka Historické fotografie* – převážně konec 19. století až polovina 20. století
13. *Podsbírka Staré tisky* – od 16. století
14. *Podsbírka Nábytek* – jednotlivé kusy, od baroka po současnost

Sbírka Muzea ve Šlapanicích

Počet položek – cca 20.000

1. *Archeologická podsbírka* - *klasický archeologický materiál*, především keramika, kamenná industrie, kostěná industrie, kovové předměty (zbraně, nástroje, šperky, mince etc.) z běžně užívaných kovů a slitin, doklady sídelních a výrobních areálů, antropologický a osteologický materiál.
2. *Archeologická podsbírka* - *podsbírka obsahuje*: kamenné artefakty (štípaná a broušená industrie), osteologický materiál (zvířecí kosti, lidské kostry), parohová a kostěná industrie, keramika (celé nádoby i střepový materiál), kovové předměty - zbraně a šperky (z mědi, bronzu a železa), mince.
3. *Etnografická podsbírka* - Počtem i obsahem nejvýznamnější podsbírka fondu šlapanického muzea, jádro tvoří součásti šlapanického kroje, mužské a ženské oblečení z konce 19. a první třetiny 20. stol., součásti ženského oděvu zdobené plnou šlapanickou výšivkou, různorodé textilie zdobené kombinovanou a dírkovanou výšivkou, vzorníky výšivek. Kromě textilního materiálu je bohatě zastoupena také keramika, lidový nábytek a předměty s náboženskou tematikou –obrázky na skle, religiózní plastiky pod sklem (šturc). Samostatným celkem je kolekce 2870 vyšivacích tiskátek.
4. *Podsbírka fotografií a filmů* - fotografie a negativy, dokumentující především společenský život Šlapanic a přilehlého okolí, školní a jiné skupinové fotografie(spolky, sdružení), dokumentace významných společenských událostí (Šlapanické slavnosti, hody, ostatky atp.), dokumentace rozvoje a života města především v 60. - 80. letech 20. století (výstavba, politické aktivity atp.)
5. *Geologická podsbírka* - rozsahem poměrně malá podsbírka obsahuje minerály, horniny a paleontologický materiál.
6. *Historická podsbírka* - Sbírkou obsahuje listiny, korespondenci, nábytek a bytové doplňky, nástroje, tiskoviny, mapy, bankovky. Počtem největší je pozůstalostní fond akademického malíře Aloise Kalvody,

šlapanického rodáka, který obsahuje nábytek, fotografický materiál, malířské potřeby a především rozsáhlou Kalvodovu korespondenci. Dále menší pozůstalostní fond cestovatelky a spisovatelky B. M. Eliášové, rodačky z nedalekých Jiříkovic.

7. *Jiná podsbírka - krásná umění* obsahuje díla výtvarného umění, výrobky uměleckého řemesla, výtvary lidového umění a doklady amatérské výtvarné tvořivosti : obrazy (olej, tempera, akvarel, kvaš na plátně, dřevě, papíru, lepence), plastiky (dřevo, kov, sádra, kámen, pálená hlína, porcelán), grafika (mědiryt, lept, litografie na papíře), reprodukční tisky, kolážové obrazy a výšivky (kombinovaná technika-papír, textil, sklo).
8. *Podsbírka Knihy a staré tisky* z pozůstalostního fondu Aloise Kalvody (beletrie, dramata filozofická a teologická pojednání), dále převážně církevní literatura (postily, bible, kalendáře), učebnice.
9. *Podsbírka Militária* - Soubor zahrnuje zbraně chladné, bodné i sečné, palné. Zajímavou, i když počtem nevelkou část fondu představují chladné i palné zbraně z Balkánu z přelomu 19. a 20. století (v jednom případě dokonce domácí výroby). Počtem i obsahem je tato podsbírka v rámci sbírky Muzea ve Šlapanicích méně významná.

Sbírka Památníku Mohyla míru

Počet položek – 538

Struktura sbírky:

Sbírku, která není vzhledem k malému počtu položek členěna na podsbírky, tvoří různorodý materiál vztahující se k období od vypuknutí Velké francouzské revoluce do zániku prvního francouzského císařství, zejména pak k bitvě u Slavkova (2. 12. 1805) z převážně vojenskohistorického hlediska, a k pozdějším ohlasům napoleonských válek. Dokumentuje také fenomén Austerlitz včetně památníku Mohyla míru vybudovaného na počátku 20. století na počest obětí bitvy a tradic vzpomínkových a pietních akcí k výročí bitvy. Prvopočátky původní sbírky spadají sice již do 20. let 20. století, z důvodů peripetií správy památníku se však původní sbírka – až na některé dříve neevidované či do jiných sbírkových fondů převedené předměty (Historické muzeum ve Slavkově u Brna) - nedochovala. Chronologická evidence stávající sbírky (tj. evidence přírůstků) byla započata až v roce 1968, poté byla ovšem vedena pouze v letech 1971 - 1974. Dalších dvaadvacet let se však nově přibývající sbírkové předměty nijak neevidovaly. Novodobá evidence je vedena od roku 1997 doposud, poté, kdy byl v roce 1996 ustanoven správce sbírky.

Sbírka Památníku písemnictví na Moravě

Počet položek – 27

Struktura sbírky:

Sbírka je tvořena podle přijaté koncepce. Prozatím se nejvíce daří kompletovat sbírku moravských bibliofilii a sbírku signovaných prvních vydání současných moravských spisovatelů. Oblast knižní kultury reprezentuje menší soubor knižních ilustrací a nově založená sbírka ex libris. Zatím nejproblematictější je získávání dokumentů o činnosti výrazných osobností literárního, resp. vědeckého života. Základem této sbírky se stane pozůstalost po V. Sládkové.

8) Naplňování standardů

dle § 10a Zákona č. 483/Sb., kterým se mění zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy:

- odst. (1) **Standard územní dostupnosti** vychází ze sítě poskytovatelů, zveřejněné MK ČR v § 2, odst. 7 zákona č. 122/2000 Sb.
- odst. (2) **Standard časové dostupnosti**
 - a) *návštěvní (otevírací) doba* – výstavní prostory ve všech pobočkách Muzea Brněnska jsou otevřeny celoročně, s výjimkou Muzea v Ivančicích, které vystavuje v pronajatých prostorách spravovaných Městem Ivančice po dobu celkem půl roku, v r. 2007 to bylo celkem 134 dní pro veřejnost;

b) *každoroční pořádání muzejních programů* – přehled činnosti v tomto bodě obsahují kapitoly *Doprovodné programy a akce k výstavám* (viz bod 4 této zprávy) a *Interpretace - doprovodné programy k výstavám, muzejní akce, publikace* (viz bod 4 této zprávy);

c) *každoroční zpracování informací o činnosti* – Zpráva o činnosti Muzea Brněnska za rok 2007 obsahuje také další zprávy uvedené v tomto odstavci § 10a; bude nejpozději do 15. 5. 2008 zveřejněna na webových stránkách Muzea Brněnska www.muzeumbrnenska.cz;

d) *zajištění průběžného poskytování informací o sbírce atd.* – viz kapitoly *Interpretace - doprovodné programy k výstavám, muzejní akce, publikace* (viz bod 4 této zprávy) a *Vědeckovýzkumná činnost* (viz bod 5 této zprávy);

e) *zpracování odborných posudků* – podobně jako v roce 2006 ani v roce 2007 nebyly vyžádány a ani zpracovány žádné odborné posudky;

- odst. (3) **Standard ekonomické dostupnosti** – ve všech pobočkách jsou do expozic a na výstavy poskytovány slevy, které zákon předpokládá; v roce 2007 byly uplatňovány tzv. Rodinné pasy nebo Familienpass (397 osob), Cestovní lexikon, Spherecard;
- odst. (4) **Standard fyzické dostupnosti** – plně fyzicky dostupné, bez architektonických a jiných bariér, jsou expozice a výstavy poboček Památník Mohyla míru a Památník písemnictví na Moravě (obě pobočky disponují i WC pro tělesně postižené návštěvníky); zčásti jsou v tomto ohledu dostupné výstavní prostory Podhoráckého muzea (přízemí), obtížněji jsou dostupné výstavní prostory Muzea ve Šlapanicích; pokud jde o Muzeum v Ivančicích, vystavuje v pronajatých prostorách spravovaných Městem Ivančice, které jsou zčásti dostupné;
- odst.(6) **Veřejné oznámení standardizovaných veřejných služeb** – na počátku roku v prospektu vydávaném česky a anglicky a dostupném ve všech pobočkách muzea a také v informačních střediscích, prostřednictvím přehledu výstav v jednotlivých pobočkách formou záložek do knih (zájemci je obdrželi se vstupenkou), průběžně na webových stránkách v české a anglické mutaci, pozvánkami, plakáty, vývěskami na budovách poboček Muzea Brněnska, zprávami a články v periodickém tisku celostátním i regionálním, prostřednictvím České televize a Českého rozhlasu (regionálních i celostátních redakcí).

9) Stavební opravy, úpravy a údržba objektů

Památník Mohyla míru

- pokračují stavební práce na přístavbě k objektu muzea;
- provedeny další práce vedoucí k odstranění vlhkosti v objektu kaple, formou provedení otvorů v nikách do obvodového větracího obvodového kanálu;
- provedena konzervace ošetření stěn v kapli proti plísní;
- provedena památková obnova dvou kusů mramorových desek v interiéru kaple;
- provedena oprava soklu věčného ohně (dopravní nehoda zásobovacím vozidlem);
- prováděna pravidelná údržba zeleně a úklid v areálu památníku;
- realizováno bezpečnostní zařízení EPS v objektu muzea s připojením na PCO HZS JMK;
- realizovány bezpečnostní střešní zábrany na sních;
- provedena kompletní revize slavnostního osvětlení v areálu památníku;
- pravidelná roční revize kotle na lehký topný olej včetně revize kouřovodu;
- pravidelná roční revize bezpečnostního zařízení EZS v objektu;
- pravidelná roční kontrola hasicích přístrojů.

Podhorácké muzeum

- realizováno sjednocení a rozšíření bezpečnostního systému EZS v objektu muzea s připojením na PCO Policie ČR;
- pravidelná roční revize elektrického zařízení v objektu;
- pravidelná roční kontrola hasicích přístrojů;
- pravidelná roční revize bezpečnostního zařízení EZS v objektu.

Muzeum ve Šlapanicích

- realizováno bezpečnostní zařízení EPS v objektu muzea a depozitářů s připojením na PCO HZS JMK;
- malířské práce ve všech prostorách muzea;
- výměna podlahové krytiny v provozních prostorách muzea;
- pravidelná roční revize plynových kotlů v objektu muzea a depozitářů včetně revize kouřovodu;
- pravidelná roční revize bezpečnostního zařízení EZS v objektu;
- pravidelná roční kontrola hasicích přístrojů.

Památník písemnictví na Moravě

- pokračují stavební práce na opravě severního křídla kláštera;
- zprovoznění bezpečnostního zařízení EPS na PCO HZS JMK;
- sjednocení klíčového systému v objektu kláštera;
- pravidelná roční kontrola hasicích přístrojů.

Muzeum v Ivančicích

- pravidelná roční revize bezpečnostního zařízení EZS v objektu;
- pravidelná roční kontrola hasicích přístrojů.

Přílohy:

- 1) Srovnání návštěvnosti za období r. 2006/2007
- 2) Srovnávací graf návštěvnosti za období r. 2006/2007
- 3) Přehled platících a neplatících návštěvníků v r. 2007

Podklady pro zprávu předložili:

- PhDr. Jaromír Hanák, vedoucí pobočky Muzea ve Šlapanicích a zástupce ředitele
- PhDr. Josef Zaccal, vedoucí pobočky Podhoráckého muzea, Předklášteří
- PhDr. Vojen Drlík, vedoucí pobočky Památníku písemnictví na Moravě, Rajhrad
- Marie Havlíčková, vedoucí pobočky Muzea v Ivančicích
- Mgr. Josef Večeřa, vedoucí pobočky Památníku Mohyla míru

Ve Šlapanicích 20. 2. 2008

Zpracovali:

PhDr. Jaromír Hanák
zástupce ředitele

Mgr. Antonín Reček
ředitel Muzea Brněnska

Předkládá:

Mgr. Antonín Reček v.r.
ředitel Muzea Brněnska

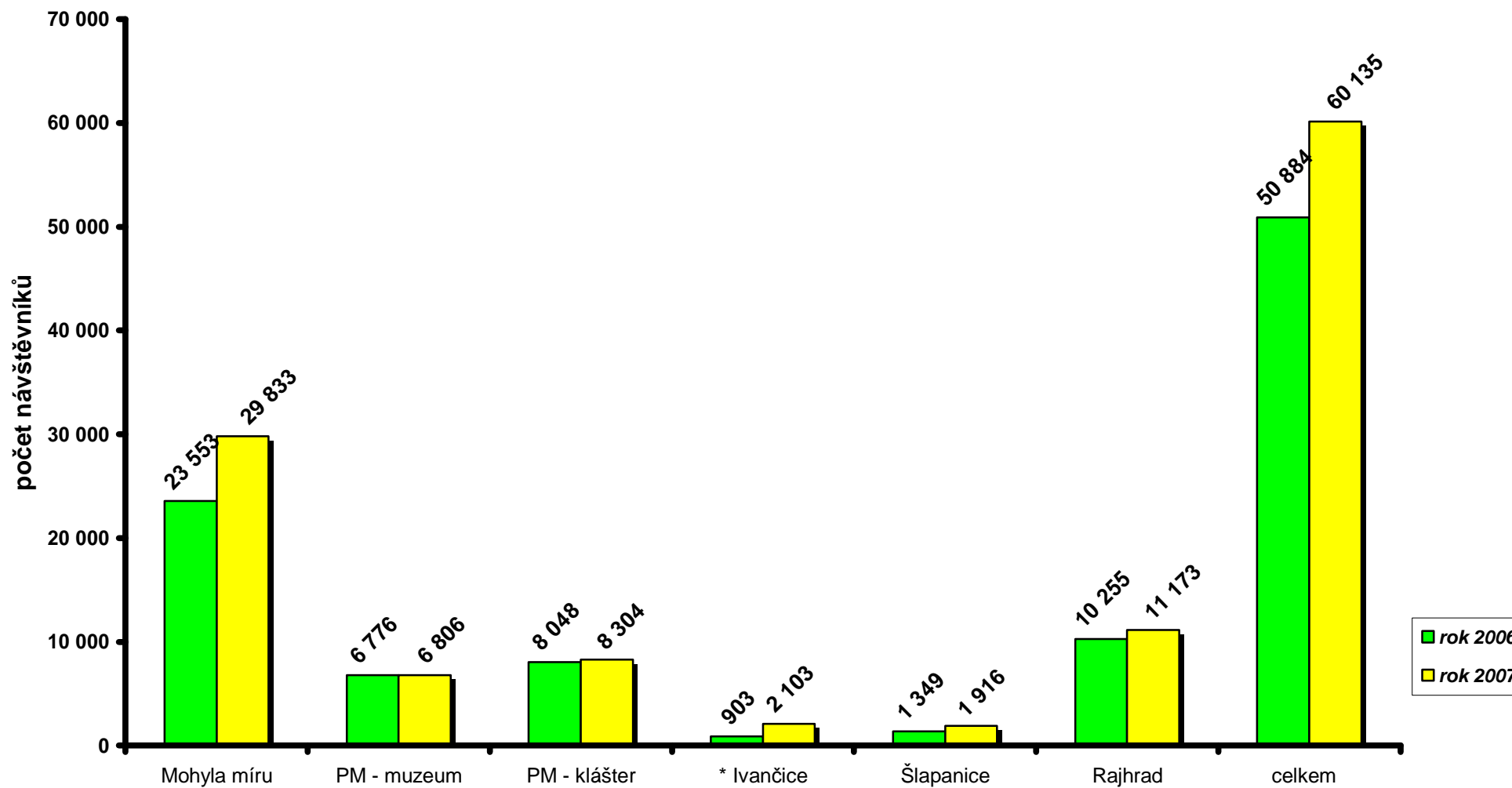
Srovnání návštěvnosti za období r. 2006/2007

	2006							2007							- 100%	100%
	Mohyla míru	PM - muzeum	PM - klášter	Ivančice ¹⁾	Šlapanice	Rajhrad	celkem za měsíc	Mohyla míru	PM - muz	PM - kláš	Ivančice ¹⁾	Šlapanice	Rajhrad	celkem za měsíc		
leden	280	780	174	0	190	454	1 878	633	589	300	0	101	661	2 284		22
únor	167	197	80	0	87	220	751	449	205	105	0	65	245	1 069		42
březen	682	209	317	247	129	358	1 942	919	489	323	0	251	374	2 356		21
1. Q	1 129	1 186	571	247	406	1 032	4 571	2 001	1 283	728	0	417	1 280	5 709		25
duben	2 236	960	464	325	87	1 622	5 694	2 762	1 466	733	0	377	665	6 003		5
květen	4 510	1 347	1 632	55	35	2 417	9 996	5 004	1 148	1 523	0	229	3 149	11 053		11
červen	3 396	628	1 188	13	18	990	6 233	3 990	528	1 309	0	179	1 286	7 292		17
2. Q	10 142	2 935	3 284	0	140	5 029	21 923	11 756	3 142	3 565	0	785	5 100	24 348		11
1. pololetí	11 271	4 121	3 855	640	546	6 061	26 494	13 757	4 425	4 293	0	1 202	6 380	30 057		13
červenec	2 698	484	1 046	73	22	648	4 971	4 301	461	1 056	246	19	846	6 929		39
srpen	3 633	633	1 081	87	175	647	6 256	4 767	418	1 179	332	125	533	7 354		18
září	2 423	501	1 200	103	70	1 358	5 655	2 947	580	876	593	193	919	6 108		8
3. Q	8 754	1 618	3 327	263	267	2 653	16 882	12 015	1 459	3 111	1 171	337	2 298	20 391		21
říjen	1 527	260	530	0	111	711	3 139	2 269	465	477	191	228	809	4 439		41
listopad	1 165	246	248	0	77	477	2 213	1 081	225	333	386	149	1 070	3 244		47
prosinec	836	531	88	0	348	353	2 156	711	232	90	355	0	616	2 004	-7	
4. Q	3 528	1 037	866	0	536	1 541	7 508	4 061	922	900	932	377	2 495	9 687		29
2. pololetí	12 282	2 655	4 193	263	803	4 194	24 390	16 076	2 381	4 011	2 103	714	4 793	30 078		23
celkem	23 553	6 776	8 048	903	1 349	10 255	50 884	29 833	6 806	8 304	2 103	1 916	11 173	60 135		18

100% = r. 2006

¹⁾ Muzeum v Ivančicích vystavuje v náhradních prostorách – v přízemí Galerie Památníku Alfonse Muchy v úhrnu 6 měsíců v roce.

Srovnávací graf návštěvnosti za r. 2006 / 2007

Přehled placících návštěvníků za rok 2007

	Mohyla míru	PM - muzeum	PM - klášter	Ivančice	Šlapanice	Rajhrad	celkem za měsíc
leden	612	509	291	0	83	584	2 079
únor	429	141	94	0	11	152	827
březen	869	398	315	0	174	228	1 984
1. Q	1 910	1 048	700	0	268	964	4 890
duben	2 654	1 140	693	0	304	572	5 363
květen	3 801	348	1 004	0	192	785	6 130
červen	3 784	356	1 204	0	76	1 054	6 474
2. Q	10 239	1 844	2 901	0	572	2 411	17 967
1. pololetí	12 149	2 892	3 601	0	840	3 375	22 857
červenec	4 161	418	963	189	18	719	6 468
srpen	4 443	351	1 080	322	80	460	6 736
září	2 865	254	679	552	20	742	5 112
3. Q	11 469	1 023	2 722	1 063	118	1 921	18 316
říjen	1 939	371	420	164	186	657	3 737
listopad	951	174	318	329	107	807	2 686
prosinec	578	172	86	304	0	468	1 608
4. Q	3 468	717	824	797	293	1 932	8 031
2. pololetí	14 937	1 740	3 546	1 860	411	3 853	26 347
celkem	27 086	4 632	7 147	1 860	1 251	7 228	49 204

Přehled neplacících návštěvníků za rok 2007

	Mohyla míru	PM - muzeum	PM - klášter	Ivančice	Šlapanice	Rajhrad	celkem za měsíc
leden	21	80	9	0	18	77	205
únor	20	64	11	0	54	93	242
březen	50	91	8	0	77	146	372
1. Q	91	235	28	0	149	316	819
duben	108	326	40	0	73	93	640
květen	1 203	800	519	0	37	2 364	4 923
červen	206	172	105	0	103	232	818
2. Q	1 517	1 298	664	0	213	2 689	6 381
1. pololetí	1 608	1 533	692	0	362	3 005	7 200
červenec	140	43	93	57	1	127	461
srpen	324	67	99	10	45	73	618
září	82	326	197	41	173	177	996
3. Q	546	436	389	108	219	377	2 075
říjen	330	94	57	27	42	152	702
listopad	130	51	15	57	42	263	558
prosinec	133	60	4	51	0	148	396
4. Q	593	205	76	135	84	563	1 656
2. pololetí	1 139	641	465	243	303	940	3 731
celkem	2 747	2 174	1 157	243	665	3 945	10 931

II. PLNĚNÍ ÚKOLŮ V OBLASTI HOSPODAŘENÍ

II.1. Oblast výnosů /v tis. Kč/

Muzeum Brněnska v roce 2007 hospodařilo s finančními prostředky v celkové výši Kč:	23 470
▶ příspěvek na provoz od zřizovatele	19 495
▶ dotace ze státního rozpočtu	113
▶ tržby z prodeje zboží a suvenýrů	1 519
▶ tržby ze vstupného	1 665
▶ tržby z prodeje služeb - parkoviště	158
▶ úroky	2
▶ zúčtování fondů	104
▶ jiné ostatní výnosy	17

II.2. Oblast nákladů /v tis. Kč/

Muzeum Brněnska v roce 2007 mělo náklady k 31. 12. 2007 v celkové výši Kč:	22 880
▶ spotřeba materiálů	1 746
▶ spotřeba energie	946
▶ vodné, stočné	32
▶ prodané zboží a suvenýry	1 080
▶ opravy a udržování	353
▶ cestovné	139
▶ náklady na reprezentaci	26
▶ ostatní služby	4 205
z toho - nákup sbírek	78
- restaurování sbírek	235
▶ osobní náklady	12 104
▶ odpisy dlouhodobého majetku	1 739
▶ ostatní náklady	510

Muzeum Brněnska vykázalo zlepšený hospodářský výsledek ve výši:	590
---	------------